



Stopama
sv. Franje
Asiškog

STOPAMA SV. FRANJE ASIŠKOG

STOPAMA SV. FRANJE ASIŠKOG

Nakladnik

Novicijati JKPM OFM

Uredništvo

fra Zoran Bibić
fra Diego Deklić
fra Marko Ešegović
fra Jure Jurić-Šimunović
fra Pepi Lebreht
fra Slavko Soldo

Glavni urednik

fra Marko Ešegović

Snimke

Arhive novicijata

Grafičko oblikovanje

fra Želimir Gogić

Tisak

Tiskara Letis Čakovec

Naklada

500 komada

Stopama sv. Franje Asiškog

Hodočasnička brošura novicijatâ
Južnoslavenske konferencije provincijalnih ministara
Reda manje braće (JKPM OFM)

Novicijati JKPM OFM
Livno - Humac - Trsat - Visovac - Košljun - Sveta Gora
2014.

Uvodno slovo

Poštovani čitatelji!

U franjevačkoj teološkoj-duhovnoj viziji čovjek je definiran kao homo viator - biće na putu. Početak tog "putujućoj" dimenziji franjevačke karizme treba tražiti u počecima Reda, u nadahnuću sv. Franje koji je otkrio da ga Gospodin zove obnoviti Crkvu i kretati se među ljudima navješćujući im životom i riječima Evanđelje - Radosnu vijest o poniznoj Božjoj ljubavi.

Svaki istinski franjevac također je homo viator - čovjek na putu prema Bogu. Poseban izraz takve duhovne vizije čovjeka su franjevačka hodočašća. Već više od desetak godina novicijati Južnoslavenske konferencije OFM-a u vremenu prije ili poslije Uskrsa zajedno hodočaste "stopama svetoga Franje" - u Asiz i ostala poznata franjevačka mjesta. Ova brošura s detaljnim programom putovanja i opisom franjevačkih mjesta plod

je toga dugogodišnjeg iskustva. Magistri novaka usavršavali su godinama ovaj program šestodnevnog hodočašća kako bi novaci u upoznavanju franjevačkih svetišta otkrili i doživjeli ljepotu franjevačke karizme na samim izvorima.

U brošuri se osim sažetih opisa franjevačkih svetišta nalaze i izabrani tekstovi, molitve sv. Franje i duhovna razmišljanja koja mogu pomoći da hodočašće postane plodonosnije i sadržajnije. Nadamo se da će ova brošura poslužiti kao mali vodič ne samo “stopama sv. Franje” nego i putovima Duha koji je našeg serafskog Oca vodio da u poniznosti i siromaštvu postane živa slika Kristova.

Fra Zoran Bibić

SUORE FRANCESCANE
MISSIONARIE DI MARIA
Via Protomartiri
Francescani 19
06088 S. MARIA D. ANGELI
(PG)

tel: +39/075/804-1106
fax: 804-4715
www.fmm-italia.pcn.net
fmmrose@libero.it

zemljopisne koordinate
43° 3.529', 12° 34.987'

Kuća boravka u Asizu



SUORE FRANCESCANE



Sestre Franjevke Marijine misionarke u Asizu (Francescane Missionarie di Maria) djeluju preko sto godina. Njihovom utemeljiteljicom smatra se Helene de Chappotin. Rođena je 21. V. 1839. godine u Francuskoj. Cijeli svoj mladenački život gajila je veliku ljubav i žeđ prema Bogu. 1856. godine doživljava duhovno iskustvo u kojemu jasno uviđa svoj život - slijediti Kristovu ljubav kroz posvećeni život.

Najprije stupa u Red sv. Klare 1860. godine, ali zbog bolesti napušta njihovu zajednicu. Četiri godine kasnije dolazi u samostan sestara Marije Reparatrice u Parizu i uzima novo ime, Marija od Pasije, te odlazi u Indiju gdje će provesti 11 godina. Vraća se i 6. I. 1877. papa Pio IX. daje joj dozvolu za osnivanje družbe Franjevki Marijinih misionarki. Umrla je 15. XI. 1904, a 23. travnja 2003. godine započeo je proces beatifikacije sestre Marije.

Suradnik biskupa u kineskom gradu Shanxi msgr. Francisco Fagolla u posjetu Rimu susreće Mariju od Pasije koja je

prihvatila njegov zahtjev i odlučila poslati u Kinu sedam svojih sestara da pomažu braći i sestrama u Shanxu. Tu su 1900. godine mučenički stradale za vjeru. Marija od Pasije, čuvši tu vijest, nazvala ih je „Mojih sedam žalosti i radosti“. Kanonizirane su 1. listopada 2000.

*Tko ne ljubi svojega brata kojega vidi, Boga kojega ne vidi ne može ljubiti. I ovu zapovijed imamo od njega:
Tko ljubi Boga, da ljubi i brata svoga.*

1 Iv 4, 20-21

Mnogo je sestara životno stradalo u misijama, jedna od najznačajnijih je svakako Maria Assunta Pallota koja je umrla u Kini od tifusa. Proglašena je blaženom.

Na dan smrti Utemeljiteljice (1904) zajednica je imala u svijetu: 2.069 sestara u 86 zajednica i 24 države.

Sto godina poslije, na dan beatifikacije Utemeljiteljice (2004) zajednica je imala u svijetu: 7.712 sestara u 865 zajednica i 76 država.

Prema podacima iz 2005. godine danas u svijetu ima oko 7.000 sestara u 830 zajednica. Radom usmjerenim na najsiromašnije slojeve društva i marginalizirane, danas djeluju u skoro svim europskim zemljama. Najviše su ipak zastupljene u Aziji. Sjedište im je u Rimu. U Italiji danas ima 214 sestara u 19 zajednica. Od 1997. godine sestre imaju svoju kuću i u Bosni i Hercegovini, u Odžaku u Bosanskoj Posavini.

SANTUARIO SAN DAMIANO
Via San Damiano
06081 ASSISI (PG)

tel: +39/075/812-273

fax: 819-7349

guardianosandamiano@libero.it

zemljopisne koordinate

43° 3.691', 12° 37.081'

Susret s Raspetim



SAN DAMIANO

FRANJEVAČKI IZVORI 2Čel 10

(...) Jednog je dana šetao pokraj crkve svetoga Damjana koja bijaše malne razrušena i od svijtu napuštena. Kad je, vođen Duhom, unišao da se pomoli, ponizno i pobožno se ničice baci pred raspelom. Bio je ganut neobičnim viđenjem, opazio je da je postao drugačiji nego što je bio kad je ušao. Njemu je ovako ganutome, što je nečuveno odvijeka, lik Krista Propetoga progovorio naslikanim usnama. Pozvao ga je imenom: 'Franjo' - reče - 'idi, popravi moju kuću koja se, kako vidiš, sve više ruši!' Franjo je uzdrhtao i nemalo se iznenadio, činilo mu se kao da je lišen govora. Bio je spreman poslušati, posvema se ohrabrio da izvrši nalog. A budući da je u sebi osjetio neizrecivu promjenu, koju sam nije mogao objasniti, mislio je da je dobro o tome šutjeti. Od tada je svetu dušu prožimalo suosjećanje s Propetim i, kako se može pobožno naslućivati, u njegovo su srce, iako još ne u tijelo, dublje utisnuti znaci časne muke.

Čovjeku koji čuje biblijsku poruku nije dopušteno,
nego posve zabranjeno biti neveseo čovjek.

KARL BARTH

EVANĐELJE

Mt 19, 20-22

Kaže mu mladić: 'Sve sam to čuvao. Što mi još nedostaje?' Reče mu Isus: 'Hoćeš li biti savršen, idi i prodaj što imaš i podaj siromasima pa ćeš imati blago na nebu. A onda dođi i idi za mnom!' Na tu riječ ode mladić žalostan jer imao je velik imetak.

RAZMIŠLJANJE

Što možemo Stvoritelju dati, a da On toga već ne posjeduje? Što On posjeduje, a da nam od toga nije dao? Imamo li onda tu mjestu za neku žalost, zbog navezanosti na neživu sigurnost?

POVIJEST

Samostan svetog Damjana (San Damiano) smješten je nedaleko od Asiza, okružen maslinicima i čempresima, na jednostavnom i mirnom mjestu za razliku od velike gužve oko samostana svetog Franje u gradu. Sveti Damjan nema neku umjetničku važnost, ali baš je to dio njegovog šarma i onoga što sadrži u sebi tako tiho i mirno.

Poznavati Boga moguće je samo u sebi. Dok ga ne nađeš u sebi, nećeš ga naći nigdje. Nema Boga za onog tko ne zna da ga nosi u sebi.

LAV NIKOLAJEVIČ TOLSTOJ

Crkva je jednobrodna sa šiljastim bačvastim svodom. U njoj se nalazi kopija križa koji je progovorio Franji. Franjo je u ovoj crkvi napisao nekoliko kitica *Pjesme stvorova* i tu je također nastala pjesma *Utješnica svetog Franje klarisama*. U svetom Damjanu je boravila i Klara sa svojim sestrama. Tu su živjele sretno, kao sestre.

KRIŽ SVETOG DAMJANA

Original se nalazi u bazilici svete Klare. Ikonu je naslikao nepoznati sirski monah u XII. stoljeću. Na križu je uskršli, proslavljeni Krist. Prvo što zamjećujemo je Krist bez trnove krune, ali sa zlatnom aureolom. Dakle, na križu nema muke i trpljenja, nego samo slava. Ikona govori o dubokom otajstvu Krista - Riječi i opisuje borbu između svjetla i tame (usp. Iv 1, 5). Isusovo

Pohvale stvorova


Svevišnji, svemoćni, Gospodine dobri,
Tvoja je hvala i slava i čast i blagoslov svaki
Tebi to jedinom pripada, dok čovjek nijedan
dostojan nije,
ni da Ti sveto spomene ime.

Hvaljen budi, Gospodine moj,
sa svim stvorenjima svojim,
napose s bratom gospodinom suncem.
Od njega nam dolazi dan
i svojim nas zrakama grije.
Ono je lijepo i sjajne je svjetlosti puno:
slika je, Svevišnji, Tvoga božanskoga sjaja

Hvaljen budi, Gospodine moj,
po bratu našem vjetru,
po zraku, oblaku, po jasnoj vedrini
i svakom vremenu Tvojem,
kojim uzdržavaš stvorove svoje.

Hvaljen budi, Gospodine moj,
po sestrici vodi:
ona je korisna, ponizna, draga i čista.

Hvaljen budi, Gospodine moj,
po bratu našem ognju,
koji nam tamnu rasvjetljuje noć.
On je lijep i ugodan, silan i jak.



*Hvaljen budi, Gospodine moj,
po sestri i majci nam zemlji.
Ona nas hrani i nosi, slatke nam plodove,
cvijeće šareno i bilje donosi.*

*Hvaljen budi, Gospodine moj,
po onima koji praštaju iz ljubavi Tvoje
i podnose rado bijede života.
Blaženi koji sve podnose s mirom,
jer ćeš ih vječnom okruniti krunom.*

*Hvaljen budi, Gospodine moj
po sestri nam tjelesnoj smrti,
kojoj nijedan smrtnik umaći neće.
Jao onima koji u smrtnom umiru grijehu,
a blaženi, koje Ti nađeš
po volji presvetoj svojoj.*

*Hvalite i blagoslivljajte Gospodina moga,
zahvaljujte njemu, služite njemu
svi u poniznosti velikoj!*

tijelo je otkriva u svjetlosti jer je na crvenoj pozadini, koja ima svoju simboličnu suprotnost u svjetlu. Crvena boja je i boja ljubavi. Imena osoba ispod Isusovih ruku, slijeva na desno: Marija, Ivan, Marija Magdalena, Marija - Jakovljeva mati i stotnik. Zlatna pozadina predstavlja svjetlo jer su postali „djeca svjetla“ (Iv 12, 36). Ono što im je svima zajedničko, a to su velike oči, mala usta i jajolika lica. Krist ima također takve poteze. Gornji dio ikone predstavlja Isusa okruženog anđelima, koji odlazi svome nebeskom Ocu koji nas blagoslivlja svojim Očinskim blagoslovom.

MOLITVA PRED RASPETIM

*Svevišnji, dični Bože,
rasvijetli tmine moga srca.*

*Daj mi pravu vjeru,
čvrstu nadu,*

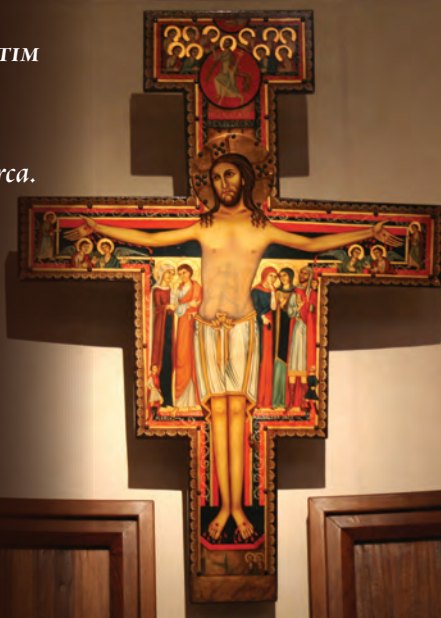
savršenu ljubav;

smisao i spoznaju,

Gospodine,

da izvršim tvoju svetu

i istinsku volju!



Pjesma utješnica sv. Franje klarisama

*Počujte, sirote, zvane od Gospoda
iz mnogih krajeva zajedno skupljene
živeć u istini svagda vi hodite
u posluhu pravom tada da usnete.*

*Izvanjski život vi motriti nemojte,
duhom što ispunjen onaj je vrjedniji.
Darove one što Gospod vam udijeli
ljubavljju obzirno, molim vas, trošite.*

*Bolešću teškom koje su pogođene
i druge njima na službu darovane,
sve sad u miru složno vi ustrajte.*

*Patnjama svojim cijenu tad znat ćete,
kraljica svaka kad krunom ovjenčana
u nebu biti će s Marijom Djevicom.*

Ta je pjesma usko povezana s *Pjesmom stvorova*. Napisana je na istom mjestu i na pučki način. Zahvaliti treba i nekim izvorima koji spominju ovu *Utješnicu siromašnim sestrama: Perušinska legenda* (napisana oko 1310) i *Ogledalo savršenstva* (napisano oko 1330).

Nakon što je sastavio *Pjesmu stvorova*, na istom je mjestu dao napisati neke riječi i melodiju koje bi utješile siromašne sestre koje su tugovale zbog njegove bolesti. Kako ih zbog bolesti nije mogao osobno pohoditi i utješiti, želio je da im braća odnesu i izreknu napisanu pjesmu. (AsZb 45)

Duhovna poruka

Ovdje si, Franjo, bio pozvan.
Njegov glas te potpuno obuzeo
i ti si mu se posve povjerio.
Kako je morao glas snažan biti,
Da si se odlučio cio promijeniti!
Teško je vjerovati, a tvoj život
svjedoči da je to istina.
Vjerovao si prvoj riječi i počeo živjeti po njoj.
O, kada bismo i mi vjerovali Riječi!
Na žalost, previše je lažnih riječi,
koje u sebi ničeg nemaju,
a mi im slijepo vjerujemo,
slijepo slijedimo i na kraju
smo razočarani i očajni.
Zašto nam govore riječi laži i neistine?
Mi to ne želimo,
mi želimo iskrene i čiste riječi,
riječi pune ljubavi i topline,
riječi pune nade i utjehe...
Još i više:
želimo ljude koji će živjeti te riječi
ne samo da ih izgovaraju,
nego da budu oni sami živa i sveta riječ,
da ukazuju na jedinu i vječnu Riječ - Isusa Krista.
Ti si, Franjo, na ovome mjestu
počeo tako živjeti i postao vjerodostojan!
Što je sa mnom? Jesam li već počeo živjeti?
Jesam li vjerodostojan svojim životom?
Postaje li moj život riječ koja se obraća drugima?
Sigurno ćeš reći da još imaš vremena, no ne zaboravi početi!
Franjo je počeo odmah,
i sam želim početi,
želim odgovoriti na poziv koji me zove:
'Vjeruj mojoj riječi i nećeš biti razočaran,
nasloni se na mene i nosit ću te.'



SANTUARIO RIVORTORTO
Via della Regola 2
06081 RIVORTORTO DI ASSISI

tel: 0039-075-806-54-32
www.santuariorivortortoassisi.it
rivotorto@sanfrancescoassisi.org

zemljopisne koordinate
43° 2.737', 12° 36.738'

Prvo obitavalište
Novi početak

RIVORTORTO

FRANJEVAČKI IZVORI LegTd 55

Dotada su sretni otac i sinovi boravili u jednome mjestu nedaleko od Asiza koje se zove Rivortorto. Ondje se nalazila neka napuštena koliba. To mjesto bijaše tako tijesno da su ondje jedva mogli sjediti ili počivati. Dok su ondje boravili, vrlo često nisu imali ni kruha pa su jeli samo repu koju su u nestašici hrane isprosilili. Čovjek je Božji na grede spomenute kolibe napisao imena pojedine braće da je svaki od njih, koji je želio počivati ili moliti mogao znati gdje mu je mjesto da u skučenosti tijesna prostora ne bi došlo do žamora koji bi narušio unutrašnju šutnju duha. Dok su braća boravila na tome mjestu, dogodilo se da je jednoga dana neki seljak onamo došao sa svojim magarcem da s njim u kolibi prenoći, a da ga braća ne bi otjerala, bodrio je svoga magarca riječima: 'Uđi samo, uđi, jer ćemo biti korisni ovome mjestu.' Kad je sveti otac to čuo, odmah je shvatio i seljakove riječi i nakanu; zbog toga je negodovao, a naročito zato što je sa svojim magarcem načinio veliku zbrku te je tako uznemirio svu braću koja su tada provodila vrijeme u šutnji i molitvi. Na to je čovjek Božji rekao braći: 'Znam, braćo, da nas Bog nije pozvao da magarcu pripravljamo prenočište, a ni zato da nas pohađaju ljudi, nego da ljudima

tu i tamo propovijedamo o putu spasenja i da im pružamo spasonosne savjete. Mi se u prvom redu moramo baviti molitvom i zahvaljivanjem.' Napustiše spomenutu kolibu da se njome služe siromašni gubavci, a sami se preseliše i smjestiše kod Svete Marije u Porcijunkuli. Pokraj crkvice su neko vrijeme boravili u kućici prije nego što su dobili crkvicu.

█ *Život nam vraća samo ono što mi drugima dajemo.*

IVO ANDRIĆ

EVANĐELJE

Mt 25, 34-36

Dođite, blagoslovljeni Oca mojega! Primite u baštinu Kraljevstvo pripravljeno za vas od postanka svijeta! Jer ogladnjeh i dadoste mi jesti; ožednjeh i napojiste me; stranac bijah i primiste me; gol i zaogr-nuste me; oboljeh i pohodiste me; u tammici bijah i dođoste k meni.

RAZMIŠLJANJE

Vrhunac milosti je taj što je na sebe uzela naše spasenje. Budi-mo dakle i mi ruka milosti!

POVIJEST

Rivotorto je dio općine Asiz. Nalazi se na 211 metara nad-morske visine i ima 1.284 stanovnika prema popisu iz 2001. godine. Ime mu potječe od riječi rivotorto - vijugavi potočić koji teče u blizini mjesta, a u njemu su prva braća prala noge. Tu je Franjo sa svojom braćom započeo novi život.

Svetište se osobito proširilo u XVII. i u XIX. stoljeću kada je, nakon potresa, 1854. godine rekonstruirana crkva u neogotičkom stilu.



VALLE REATINA

Zasigurno jedno od najznačajnijih mjesta u Franjinom životu pripada Rietskoj dolini (Valle Reatina) koja je Franju ugostila puno puta.

Naime, Rietska dolina proteže se u smjeru od sjeverozapada ka jugoistoku, paralelno s Apeninskim gorjem. Udaljena je od Rima 100-tinjak kilometara. U dolini nalazi se jezero nastalo na rijeci Velino.

Ovdje je Franjo našao utočište od ispraznosti i nutarnji mir. Često je boravio ovdje i zbog topline koju su mu ljudi iskazivali. Sva ova dolina odiše mnogim kako prirodnim ljepotama, tako i duhovnim ozračjem koje uistinu uprisutnjuje Božji dah u svaki kutak ovog predivnog mjesta. Upravo u ovoj dolini dogodila su se tri važna događaja u Franjinom životu: Prve žive jaslice, pisanje konačnog Pravila Manje braće i početak Hvalospjeva brata Sunca.



RIETI

Grad Rieti smješten je u pokrajini Lazio, na 400 metara nadmorske visine. Sama jezgra grada počiva na brežuljku. U Franjino vrijeme brojio je oko 5.000 stanovnika. Danas Rieti broji oko 47.000 stanovnika. Ugledu Rietija kroz povijest pridonijeli su franjevci i rimsko svećenstvo. Naime, u Rietiju je bila papina ljetna rezidencija u kojoj je boravio s rimskom kurijom, dakle prisutnost mnogobrojnog svećenstva, biskupa i kardinala.

Pravo istraživačko putovanje ne sastoji se od traženja novih krajolika, nego u gledanju drugim očima.

MARCEL PROUST

Jedan od suvremenika u periodu sjedišta rimske kurije u Rietiju navodi: „Stvarna ili moguća prisutnost pape u Rietiju ohrabrivala je izgradnju samog mjesta te činila grad prometnijim i ekskluzivnijim mjestom boravka“. U okolici samog Rietija nalaze se mnogobrojna samotišta ili eremi. To su zapravo samotišta, mjesta samoće u koja je često i Franjo

zalazio, u kojima uviđa da je njegov put ipak drugačiji, otvoren svijetu.

Rieti je povezan s Rimom drevnom cestom 'Via Salaria' koja potječe još iz III. stoljeća, a povezivala je Rim s Jadranom kroz Apenine. Rieti također ima željezničku stanicu.

Kroz povijest osvajali su ga Normani i Saraceni, ali uvijek uz pomoć Rima uspijevaše sačuvati svoju opstojnost, tradiciju i običaje.

Rieti je prepun srednjovjekovnih zgrada, uključujući i terme. Iskapanjima u XIX. i XX. stoljeću pronađeni su oskudni ostaci: temelji velikog hrama, ostaci foruma, grobnice i brojni keramički predmeti. Najznačajniji su ostaci kamenog mosta rijeke Velino i Vijadukt.



Klanjamo ti se, presveti Gospodine Isuse Kriste, ovdje
i u svim crkvama tvojim koje su na cijelome svijetu,
i blagoslivljamo te, jer si svetim križem svojim svijet
otkupio. O sveta gozbo, na kojoj se Krist blaguje, slavi
se spomen muke njegove, duša se napunja milosti i daje
nam se zalog buduće slave.

SANTUARIO GRECCIO
02045 GRECCIO (RI)

tel: +39/0746/750-127;
fax: 751-776
www.santuarivallesanta.it
ofm.greccio@tiscali.it

zemljopisne koordinate
42° 27.714', 12° 45.062'

Sjećanje na Betlehem
(1223.)



GRECCIO

FRANJEVAČKI IZVORI 1Čel 85

I približio se dan veselja, došao je dan klicanja. Iz mnogih mjesta pozvana su braća. Muškarci i žene onog kraja prirediše prema svojim mogućnostima svijetle i zublje da bi rasvijetlili noć koja je blistavom zvijezdom rasvijetlila sve dane i godine. Napokon je došao svetac Božji. Kad je vidio da je sve pripravljeno, obradova se. Pripravljene su jasllice, donesena je slama, dovedeni su vol i magarac. Čast se ondje iskazivala jednostavnošću, uzvisivalo se siromaštvo, preporučivala se poniznost, a Greccio kao da postade novi Betlehem. Noć, rasvijetljena poput dana, bijaše ugodna i ljudima i životinjama. Pristiže narod i novom se radošću raduje novom otajstvu. Šuma odjekuje glasovima, a na zanosno klicanje odgovaraju stijene. Braća pjevaju, dužnu hvalu Gospodinu daju, i svu noć odjekuje zanosno klicanje. Svetac Božji stoji pred jaslama, od silnog ganuća uzdiše, shrvan krotkošću, a ispunjen čudesnom radošću. Jasle su oltar gdje se služi svečana misa; u neočekivanoj utjebi uživa svećenik.

Ovako piše Toma Čelanski o događaju u mjestu Greccio koje je nanovo oživjelo duh Betlehema. Franjo sav radostan, u ekstazi, plače nad Betlehemskim dječaćićem slaveći njegovo

siromašno tjelešće, u rukama ponizne djevice. Njegov stav poziva na radost čovječanstva zbog ljubavi Božje utjelovljene u malenom dječaku, dječaku koji donosi radost za sva stvorenja.

EVANĐELJE

Lk 2, 1-7

U one dane iziđe naredba cara Augusta da se provede popis svega svijeta. Bijaše to prvi popis izvršen za Kvirinijeva upravljanja Sirijom. Svi su išli na popis, svaki u svoj grad. Tako i Josip, budući da je bio iz doma i loze Davidove, uzide iz Galileje, iz grada Nazareta u Judeju - u grad Davidov, koji se zove Betlehem - da se podvrgne popisu zajedno sa svojom zaručnicom Marijom koja bijaše trudna. I dok su bili ondje, navršilo joj se vrijeme da rodi. I porodi sina svoga prvorođenca, povi ga i položi u jasle jer za njih nije bilo mjesta u svratištu.

*Ljubav Božja prevelika
Primi pravu put čovjeka
S neba siđe dolje radi čovjeka
Rodi se u štali radi grešnika.*

HRVATSKA BOŽIĆNA POPIJEVKA

RAZMIŠLJANJE

Biti svratište, čovjek raširen za druge i drugačije, i ne bojati se drugosti. To je učinio i Stvoritelj.

POVIJEST

Danas, na tom mjestu, gdje je nekada oživotvoren betlehemski događaj, nalazi se kapelica u kojoj leže posmrtni ostaci



Franjina prijatelja Ivana Velite koji se brinuo za organizaciju oživljavanja jaslca. Nedaleko odatle nalazi se prvotni samostan u kojem su Franjo i njegova braća boravili. U sklopu samostana nalaze se spavaonica i crkvice svetog Bonaventure kao i mnoštvo sobica u kojima su braća boravila. Naime, taj samostan, napose jednostavan i skroman, izgrađen je 1228. godine. U samostanu nalazi se i oratorij svetoga Franje u kojemu je njegov portret koji predstavlja njega kako si briše suze i kako radosno trpi.

Nedaleko od samostana je špilja blaženoga Ivana Parmskog, odakle se pruža predivan pogled na Greccio. Podsjetimo da je Ivan Parmski bio generalni ministar, ali zbog optužbe da je podržavao joakimiste, odstupa s vlasti i u miru i pokori provodi svoj život u ovoj špilji.

Iza špilje nalazi se još jedna ćelija svetoga Franje, ćelija molitve i razmatranja, na kojoj je 1712. izgrađena kapela.

Nova crkva je sagrađena 1959. godine i posvećena je Mariji Bezgrešnoj. U njoj se nalaze jaslce izdubljene u drvu, a predstavljaju prizore iz Svetog pisma. Nedavno je UNESCO uključio cijelo ovo naselje sa samostanom među 754 mjesta koja su dio svjetske baštine.



2. siječnja 1983. godine, papa Ivan Pavao II. hodočastio je u samotište Greccio, *koje upravlja čovjeku poruku spasenja i mira i poziva ga da učini iskustvo beskrajne ljubavi*, kako je u toj prigodi rekao Papa. Pozvao je da svi budemo kao Franjo, Glasnici velikoga Kralja.

Greccio je danas gradić s oko 1.500 stanovnika. Čini se da su ga osnovali grčki kolonisti koji su došli iz svoje zemlje i nastanili se u ovom mjestu. Odatle ime Greccio, po Grčkoj, odnosno Greece. Gradić je sagrađen na stijenama odakle se pruža predivan pogled na kotlinu, obrastao zelenilom, prekrasnim šumama.



SANTUARIO
FONTE COLOMBO
02100 FONTECOLOMBO (RI)

tel: +39/0746/210-125
www.santuarivallesanta.it
fratfontecolombo@santuarivallesanta.it

zemljopisne koordinate
42° 22.754', 12° 49.684'

Franjevački Sinaj;
Potvrđeno pravilo
(1223.)

FONTE COLOMBO

FRANJEVAČKI IZVORI 1Bon IV, 11

Kad se Red već proširio i kad je već raspolažao naputkom za život (forma vitae) što ga je odobrio gospodin Inocent, Bog ga je potaknuo svojom objavom da ga zauvijek dadne potvrditi njegovu nasljedniku Honoriju. Pričinilo mu se kao da je sa zemlje pokupio sićušne mrvice i da ih je morao razdijeliti brojnoj gladnoj braći koja su stajala oko njega. Kad se pobjojao dijeliti tako sićušne mrvice da mu ne bi možda ispale iz ruku, glas s neba mu je rekao 'Franjo od sviju mrvica načini hostiju i podaj onima koji hoće jesti.' Kad je to učinio, koji god toga nisu pobožno primili ili su primljeni dar omalovažili, doskora su bili zaraženi gubom i tako prokazani. (...) No sljedećeg je dana, kad je ostao budan u molitvi čuo ovaj glas koji je dolazio s neba: 'Franjo, one mrvice od prošle noći evanđeoske su riječi, hostija je Pravilo, a guba zloća.' Kad je dakle htio srediti pravilo sastavljeno od evanđeoskih riječi koje se imalo povrditi, i kad mu je htio dati sažetiji i kraći oblik, vođen Duhom Svetim s dvojicom se drugova uspeo na neku goru. Tu se zadovoljavao samo kruhom i vodom. Dok je postio, dao je napisati Pravilo, kako ga je u molitvi nadahnjivao Duh Sveti (...).

Duhovna poruka

Fonte Colombo otkriva Franjinu najveću brigu i želju: spoznati i ispunjavati Božju volju. Franjo je ovdje došao moliti Gospodina da mu jasno pokaže kako mora živjeti sa svojom braćom. Nakon što je spoznao Božju volju, zapisao ju je jednostavno i doslovno, no s tvrdom vjerom te rasprišio svako ljudsko nepovjerenje i teškoće. Njegova braća su mirno mogla reći: "Blago čovjeku koji se uzda u Gospodina."

Velika je greška suvremenih ljudi to što više vjeruju sebi nego Bogu; time se udaljuju od njegovih zapovijedi i otkrivanja Božje volje. A kada se Božje zapovijedi više ne poštuju, nastaje kaos. Fonte Colombo otkriva ovu poruku:

Sve u životu, u obitelji, u redovničkoj ustanovi, u narodu, sve je ovisno od stava kakvog imamo prema Božjim zapovijedima i prema Pravilu kojega nam je dao Gospodin.

Gospodinova riječ je jasna:

"Gledaj! Danas preda te stavljam: život i sreću, smrt i nesreću." (Pnz 30, 15)

"Tko ima moje zapovijedi i čuva ih, taj me ljubi; a tko mene ljubi, njega će ljubiti Otac moj, i ja ću ljubiti njega i njemu se očitovati." (Iv 14, 21)

Franjo nam govori iz Fonte Colomba: Vjerujte u Gospodina, ponizno mu se dajte voditi, marljivo vršite njegove zapovijedi. Time ćete pokazati da ga uistinu ljubite i imat ćete veselje, mir i svako dobro. Primimo taj poziv i naučimo se od Franje dubokom povjerenju i poniznosti: "Oče naš..., budi volja tvoja..."

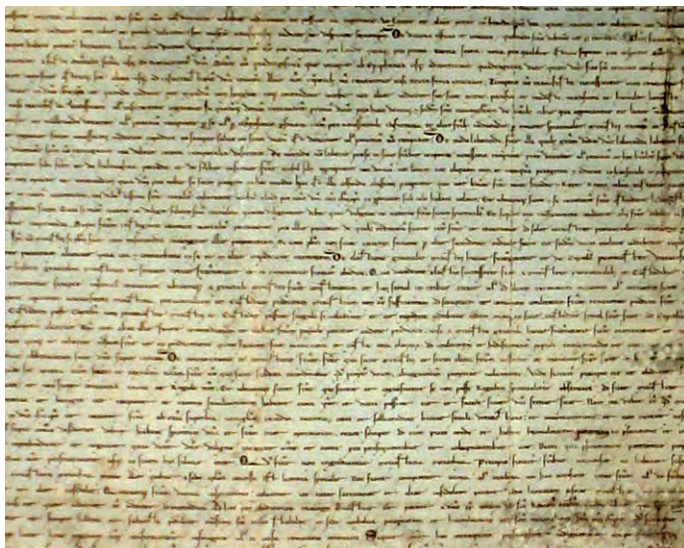
EVANĐELJE

Iv 13, 34-35

Zapovijed vam novu dajem: Ljubite jedni druge kao što sam ja ljubio vas tako i vi ljubite jedni druge. Po ovom će svi znati da ste moji učenici: ako budete imali ljubavi jedni za druge.

POVIJEST

Franjo je ovo mjesto nazvao u „Fons Columbarum“ (Studenac golubova), po zdencu koji se nalazio duboko u šumi. Ovo mjesto bijaše „zdenac“ iz kojega je Franjo zahvaćao Božju volju koja će mu pomoći napisati pravilo. Pisao ga je u špilji Sacro Speco (Sveta špilja). Pravilo je napisano 1223. godine, a iste te godine, 29. studenog, potvrdio ga je papa Honorije III. Stoga su ovo mjesto prozvali „Franjevački



Sinaj“ jer je Franjo nastojao čuti i zapisati ono što Bog želi i to dati braći da opslužuju kao putokaz u životu. Franju, za razliku od Mojsija, nije dočekalo zlatno tele nakon što je napisao Pravilo, nego njegova braća koja su proglasila pravilo prestrogim. Franjo je tada upro pogled u nebo i pomolio se, ne bi li njegova braća otkrila vlastiti zdenac u svojim životima. U ovom mjestu nalazi se i eremitorij gdje je Franjo imao operaciju očiju 1226. godine. Rekao je da

Križ u obliku grčkog slova 'tau'

Nakon što se predao služenju Bogu podno križa sv. Damjana, sv. Franjo je odabrao jedan još stariji simbol otkupljenja kao svoj standardni križ u obliku grčkog slova tau. U komentarima izraelskog Svetog pisma rani kršćanski pisci koristili su grčki prijevod Svetog pisma – Septuagintu, u kome je zadnje slovo hebrejske abecede bilo slovo tau, transkribirano kao 'T' na grčkom jeziku.

Unaprijed zamišljen križ u zadnjem slovu hebrejske abecede, zatim stilizirani, ovaj tau križ počeo je simbolizirati sredstvo kojim je Krist obrnuo neposlušnost starog Adama i postao novi Adam, naš Spasitelj.

Sveti Franjo se prvi put susreo s ovim simbolom dok je njegovao gubavce. On i vjerski sljedbenici sv. Antuna Pustinjaka, koji su radili zajedno s njim, koristili su Kristov križ – u obliku grčkog slova 'T' – kao zaštitu od kuge i drugih kožnih bolesti. Sveti Franjo je naposljetku prihvatio i prilagodio 'T' kao svoj vlastiti moto i potpis.

Za njega je 'T' predstavljao cjeloživotnu odanost mucii Kristovoj. Njegov zavjet da će služiti najmanjima, gubavcima i odbačenima svoga doba. Slike grčkog slova tau intenzivirale su se kada je papa Inocent III. otvorio Četvrti lateranski koncil 1215. godine i upotrijebio opomenu starozavjetnog proroka Ezekijela (9, 4):

Pozvani smo na obnovu svojih života, da budemo u na-
zočnosti Božjoj kao pravedni narod. Bog će nas poznati po
znaku slova tau obilježenom na našim čelima.

Ovu simboliku koristio je isti papa koji je Franji odobrio njegovu novu zajednicu svega 5 godina ranije, i ona je odmah srdačno prihvaćena kao poziv fratara na obnovu Crkve. Znajući da su najbolji dokumenti oni 'odozgor' i da prolaze nezapaženi sve dok se ne prevedu u dobra djela na ulicama, tamo 'dolje', sveti Franjo je pružio svoje ruke i navijestio svojim fratrima da je njihov vjernički habit (tunika), križ u obliku slova tau. Njihova je odjeća odražavala oblik ovoga križa, ali je i omatala svakog fratra u cjeloživotno predanje da postane hodajući križ, utjelovljenje suosjećajnog Boga.



ga ta operacija, koja se sastojala od spaljivanja sljepoočnica, uopće nije boljela.

Danas na ovome mjestu postoji i kapela Marije Magdalene, gdje je sveti Franjo ucrtao znak tau, te nasuprot nje nalazi se samostan sv. Bernardina koji datira s početka XV. stoljeća kao kuća novicijata. Sveta špilja (Sacro speco) najvažnije je mjesto na toj gori, tu je Franjo postio i molio četrdeset dana i pisao Pravilo. Nad Svetom špiljom nalazi se kapela svetog arkandela Mihovila. Oko Svete špilje je Sveta šuma koja se nikad ne siječe. Nažalost, većina stogodišnjih panjeva je uništena.

Na lijevom prozoru kapele Marije Magdalene nalazi se na zidu oslikan izvorni Franjin tau. TAU je svetopisamski znamen oproštenja i pralik križa po kojemu nas je Gospodin oslobodio.

U Fonte Colombu Franjo je pronašao mir i spokoj. Neutaživa žed za Bogom, i potpuno predanje u njegove ruke i povjerenje u Boga, uzvratilo je Franji božanskim nadahnućem da napiše Pravilo svojoj braći. Franjo, prožet Božjom riječju raspršuje svako ljudsko nepovjerenje i teškoće.

“Tko ima moje zapovijedi i čuva ih, taj me ljubi; a tko mene ljubi, njega će ljubiti Otac moj, i ja ću ljubiti njega i njemu se očitovati” (Iv 14, 21).

Franjo se odazvao na ove riječi i ponizno dao da ga Gospodin vodi i upravlja. Primimo i mi ovaj poziv, i odvažimo se prepuštiti Gospodinu u poniznosti i povjerenju.



SANTUARIO LA FORESTA
Comunità „Mondo X“
02100 LA FORESTA (RI)

tel/fax: +39/0746/200-085
www.santuarivallesanta.it

zemljopisne koordinate
42° 26.194', 12° 52.482'

„Dogodilo se to
nekada davno,
u životu još lijepom“

LA FORESTA

FRANJEVAČKI IZVORI Cvjet 19

(...) Kad su se približili tom gradu, izađe mu u susret veliko mnoštvo naroda, pa zato nije htio ući u grad Rieti, nego pođe u neku crkvu koja je bila udaljena od grada tri kilometra. Kad su građani doznali da je on u spomenutoj crkvi, potrčali su onamo da ga vide, i to tako da su sav vinograd oštetili i sve grožđe potrgali. To je u srcu boljelo svećenika, i on se pokajao što je primio svetoga Franju u svoju crkvu. Budući da je Bog objavio svetom Franji što svećenik misli, pozva ga k sebi i reče mu: 'Dragi oče, koliko ti mjera vina donosi taj vinograd u godini kada najbolje urodi?' On odgovori: 'Dvanaest mjera.' Sveti Franjo reče: 'Molim te, oče, da sa strpljivošću podneseš moj boravak ovdje još nekoliko dana, jer ovdje nalazim veliki mir, i iz ljubavi prema Bogu i prema meni siromahu dopusti svakome čovjeku da uzme grožđa iz tvog vinograda. Ja ti pak obećajem s Božje strane i u ime moga Gospodina Isusa Krista da ćeš dobiti mjesto dvanaest mjera dvadeset.' To je sveti Franjo učinio da može ondje ostati radi velike koristi duša koje su dolazile k njemu. Mnogi su od njih bili opijeni božanskom ljubavlju i ostavljali su svijet. Svećenik se pouzda u Franjino obećanje i velikodušno prepusti vinograd onima koji su dolazili k njemu. I gle čuda: vino-

grad je bio opustošen i obran tako da je jedva ostao koji grozd. No kad je došlo vrijeme berbe, svećenik skupi ostatke, metne ih u bure, zgnječi ih i prema Franjinu obećanju dobi dvadeset mjera najboljeg vina. Tim se čudom očito pokazalo: kao što je po zaslugama svetog Franje opustošeni vinograd dao obilno vina, da je tako i kršćanski život, besplodan zbog grijeha, po zaslugama i nauci svetog Franje često bio pun dobrih plodova svete pokore.

Ti si ipak štit moj, Jahve; slavo moja, ti mi glavu podižeš. Iza sveg glasa Jahvi zavapih, i on me usliša sa svete gore svoje.

Ps 3, 4-5

EVANĐELJE

Iv 2, 1-10

Trećeg dana bijaše svadba u Kani Galilejskoj. Bila ondje Isusova majka. Na svadbu bijaše pozvan i Isus i njegovi učenici. Kad ponesta vina, Isusu će njegova majka: 'Vina nemaju.' Kaže joj Isus: 'Ženo, što ja imam s tobom? Još nije došao moj čas!' Nato će njegova mati poslužiteljima: 'Što god vam rekne, učinite!' A bijaše ondje Židovima za čišćenje šest kamenih posuda od po dvije do tri mjere. Kaže Isus poslužiteljima: 'Napunite posude vodom!' I napune ih do vrha. Tada im reče: 'Zagrabite sada i nosite ravnateljju stola.' Oni odnesu. Kad ravnatelj okusi vodu što posta vino, a nije znao odakle



je - znale su sluge što zagrabiše vodu - ravnatelj stola pozove zaručnika i kaže mu: 'Svaki čovjek stavlja na stol najprije dobro vino, a kad se ponapiju, gore. Ti si čuvao dobro vino sve do sada.' Tako u Kani Galilejskoj, učini Isus prvo znamenje i objavi svoju slavu te povjerovaše u njega njegovi učenici. Nakon toga siđe sa svojom majkom, s braćom i sa svojim učenicima u Kafarnaum. Ondje ostadoše nekoliko dana.

RAZMIŠLJANJE

Samo ondje gdje se dva čovjeka vole, svadbuje Krist i vodu u radosno vino slama. Radost je Njegova vijest!

POVIJEST

U La Forestu, u ljeto 1225. godine Franjo dolazi sa svojom braćom na nagovor kardinala Hugolina da bi se izliječio. Međutim, Franjino stanje pogoršalo se nakon nekoliko dana, bolovi su bili nepodnošljivi. U zahvalu dragom i milosrdnom Bogu na kalvariji koju proživljava Franjo započinje svoj poznati spjev *Pjesma brata sunca*.



Sa sigurnošću možemo reći da je Franjo, nakon što je otišao iz svetog Fabijana, odnosno današnje crkve Svete Marije u šumi, i otišao u Fonte Colombo na operaciju, na srcu nosio dvije stvari koje su ga neizrecivo tješile: Gospodinovu riječ da je već sada član neba i svijest da su u vrijeme njegova prebivanja kod svetog Fabijana „mnogi odlazili opojeni ljubavlju Božjom, odreknuvši se svijeta.“ (Cvjet 19)

U La Foresti nalazi se udruga za razne ovisnike, one kojima je potrebna pomoć za povratak na stazu života. Ova udruga je u suradnji s Talijanskim ministarstvom kulture i prosvjete.

SANTUARIO
POGGIO BUSTONE
02018 POGGIO BUSTONE
(RI)

tel: +39/0746/688-916
www.santuarivallesanta.it
fraterenzo@yahoo.it

zemljopisne koordinate
42° 30.264', 12° 53.567'

Prvo poslanstvo mira;
„Dobar dan,
dobri ljudi!“



POGGIO BUSTONE

FRANJEVAČKI IZVORI 1Čel 29

Krajem 1208. godine Franjo je s braćom došao u Poggio Bustone. Ljubaznost ljudi Rietske doline susretali su na svakom mjestu, zbog toga Franjo njih pozdravlja: Dobar dan, dobri ljudi! 'Kad bi prigušio osjećaje i kad bi rastjerao tamu koja se iz straha zbog grijeha u njegovu srcu ugnijezdila, ulivena mu je sigurnost da su mu oprošteni grijesi i udijeljeno mu je pomazanje da bi odabnuo. Bio je izvan sebe i sav obuzet nekom svjetlošću.' Franjo dakle u ovom mjestu prihvaća svoju grešnu prošlost i veseli se zbog izlaska iz svijeta i života po Evanđelju. Veseli se jer je usnuo san da im se pridružuju mnogi: Francuzi, Španjolci, Teutonci, Englezi trče i hitaju mnogi drugi narodi. Hrabri svoju braću i šalje ih u svijet: 'Idite, predragi, dvojica po dvojica u različite krajeve svijeta, navješćujte ljudima mir i pokoru za oproštenje grijeha! U nevoljama budite strpljivi i sigurni da će Gospodin ispuniti svoju odluku i obećanje. Onima koji vas što zapitaju odgovorite ponizno, blagoslivljajte one koji vas progone, zahvaljujte onima koji vam nanose nepravdu i uvrede, jer nam se za sve ovo pripravlja vječno kraljevstvo.'

EVANĐELJE

Lk 10, 1-12

Nakon toga odredi Gospodin drugih sedamdesetdvojicu i posla ih po dva pred sobom u svaki grad i u svako mjesto kamo je kanio doći. Govorio im je: 'Žetva je velika, ali radnika malo. Molite dakle gospodara žetve da radnike pošalje u žetvu svoju. Idite! Evo, šaljem vas kao janjce među vukove. Ne nosite sa sobom ni kese, ni torbe, ni obuće. I nikoga putem ne pozdravljajte. U koju god kuću uđete, najprije recite: Mir kući ovoj! Bude li tko ondje prijatelj mira, počinut će na njemu mir vaš. Ako li ne, vratit će se na vas. U toj kući ostanite, jedite i pijte što se kod njih nađe. Ta vrijedan je radnik plaće svoje. Ne prelazite iz kuće u kuću. Kad u koji grad uđete pa vas ne prime, jedite što vam se ponudi i liječite bolesnike koji su u njemu. I kazujte im: Približilo vam se kraljevstvo Božje! A kad u neki grad uđete pa vas ne prime, iziđite na njegove ulice i recite: 'I prašinu vašega grada, koja nam se nogu uhvatila, stresamo vam sa sebe! Ipak znajte ovo: Približilo se kraljevstvo Božje!' Kažem vam: Sodomcima će u onaj dan biti lakše negoli tomu gradu.'

RAZMIŠLJANJE

Dajmo se poslati drugima i drugačijima. Donijeti nekome i malo zrno radosti na ovome svijetu već čini život smislenim.



POVIJEST

Smatra se da mjesto Poggio Bustone svoje postojanje datira još iz dvanaestog stoljeća, dakle srednjovjekovni gradić čija struktura i stil gradnje podsjeća na pravo klasično srednjovjekovno naselje. Leži na visini od 750 metara nad morem. Prema popisu iz 2001. godine imao je oko 2.000 stanovnika.

Jednobrodna crkva svetoga Jakova potječe iz XIV. stoljeća. Crkva ima dva eremitorija, donji i gornji. Donji eremitorij se sastoji od dvije kapele. U jednoj kapeli nalazi se drveni križ gdje su se braća molila. Do druge kapele dolazi se kamenitim klancom. U sredini klanca je kip svetog Franje. Do gornjeg eremitorija dolazi se hodom po strmovitom putu na kojem su napravljene postaje, Križni put. Dalje od eremitorija nalazi se špilja otkrivenja gdje se Franji ukazao anđeo Gabrijel.

U Poggio Bustoneu rođen je jedan od najpoznatijih talijanskih kantautora svih vremena, skladatelj, producent i multi-instrumentalist, Lucio Battisti. U vrijeme najveće afirmacije pop-rocka, druga polovica XX. stoljeća, Lucio Battisti slovio je kao jedna od najpoznatijih ličnosti u svijetu.

Poggio Bustone je već dugi niz godina organizator svjetskog prvenstva u paraglidingu, odnosno u letovima padobranom. To natjecanje svaki put iznova posjećuje sve više posjetitelja, što domaćih što stranaca.

*Kad ugledam gdje mi
u susret koračaš
vidim plahu košutu
kraj šumskog izvora.
Moju dušu obuzme
silna radost života.
Izvadivši ludo srce,
na dlanu bih ga pružio
Tebi..*

DRAGUTIN TADIJANOVIĆ

Franjo Asiški

Još živiš:

*u prošnjacima, dobrim sestrama, maloj braći,
u nježnoj djeci, žeđi, gladi, pticama,
u svijetlim slutnjama govoriš mudro.*

*Tko se u tebe, hodočasnika, sjeti usred rada ili krvi,
ruže mu u rukama izrastu i pjesme kaplja u rane kane.
vrtlozi se umiruju, vihori se u dah labora prometnu
i sve se igra u plesovima tihim i izabranim.*

Svuda te vidimo:

*na ulici, u planinama, u zimskim noćima, u žitu zreloom,
u žuborenju rijeka, u raskošju boja, u bijeloj težnji,
svuda si brat.*

Ah, brate,

kada bi znao kako je sada kod nas!

*Kada bi sad mogao biti s nama, ne bi prošao pored naših vrata,
ne, nego bi se zaustavio i sa vječnošću bi spojio naše izmučeno
vrijeme.*

O, kako bi sve bilo drugačije!

*Pobratimio bi se čovjek s pticama i pio veselja med,
zapalio kresove radosne ljubavi i zapjevao u svijet.
U svjetlu Božjem pomladilo bi se srce mračno.*

Znaš, samo bih jedno:

*Tvoj ispruženi dlan bih rado zagrlio,
primio bih ga tako nježno i lice si njime ogrijao.
Ah, moje studeno lice, sunčani moj brate.*

PORZIUNCOLA
Piazza Porziuncola 1
06081 ASSISI (PG)

tel: +39/075/805-1430
fax: 805-1418
www.porziuncola.org
info@porziuncola.org

zemljopisne koordinate:
43° 3.479', 12° 34.806'

Porcijunkulski oprost:
Franjina smrt 1226.



PORZIUNCOLA

FRANJEVAČKI IZVORI 1Čel 21

(...) Ođanle se preselio na drugo mjesto koje se zove Porcijunkula. Tu se nalazila crkva Blažene Djevice Majke Božje koja je davno sagrađena. Onda je bila napuštena i nitko se za nju nije brinuo. Kad ju je svetac Božji ugledao tako ruševnu, bio je ganut ljubavlju; budući da je upravo izgarao od pobožnosti prema predobroj Majci, počeo je ondje trajno boraviti. Spomenutu crkvicu je popravljao u trećoj godini svoga obraćenja. U to je vrijeme nosio neku vrstu pustinjačke odjeće, bijaše opasan kožnom oputom, a u ruci je nosio štap, hodao je obuven.

EVANĐELJE Mt 10, 7-14

Franjo je u Porcijunkuli slušao Evanđelje po Mateju. Ne shvativši ga u potpunosti, tražio je od svećenika da mu ga protumači. Evanđelje je glasilo: *Putom propovijedajte: 'Približilo se kraljevstvo nebesko! Bolesne liječite, mrtve uskrisujte, gubave čistite, zloduhe izgonite! Besplatno primiste, besplatno dajte! Ne stječite zlata, ni srebra, ni mjedi sebi u pojase, ni putne torbe, ni dviju haljina, ni obuće, ni štapa. Ta vrijedan je radnik hrane svoje. U koji god grad ili selo uđete, razvidite tko je u njemu dostojan: ondje ostanite sve dok ne odete. Ulazeći u kuću, zaželite joj mir. Bude li*

kuća dostojna, neka mir vaš siđe na nju. Ne bude li dostojna, neka se mir vaš k vama vrati. Gdje vas ne prime i ne poslušaju riječi vaših, iziđite iz kuće ili grada toga i prašinu otresite sa svojih nogu.

RAZMIŠLJANJE

Franjin odgovor na to bio je: "Ovo je ono što želim, ovo je ono što tražim i želim to izvršiti svim svojim srcem." I svaki čovjek, koji se imalo pita u životu, dolazi do pitanja koje glasi Bog. Na njega odgovorimo pristajanjem na život ili otuđenjem od života.

POVIJEST

Franjo je posebno volio Porcijunkulu, koja je za njega bila pravi Božji dar. Zato je silno želio da svi ljudi budu dionici te posebne milosti i s tom intencijom molio je od pape privilegij oprost, tzv. porcijunkulski oprost. To se dogodilo 1216. godine. U crkvi Marije Anđeoske iza oltara, nalazi se veliki poliptih Navještaj i povijest porcijunkulskog oprosta.



Molitva svetoj Mariji Anđeoskoj

Marijo Anđeoska, koja već toliko stoljeća prebivaš
u Porcijunkuli, čuj molitve svoje djece koja se s
povjerenjem Tebi utječu.

Iz toga svetoga mjesta i Božjega prebivališta,
koje je tako priraslo srcu svetoga Franje,
ljude si pozivala k Ljubavi.

Tvoje oči pune nježnosti
osiguravaju nam stalnu majčinsku zaštitu
i obećavaju Božju pomoć svima,
koji se zateknu u podnožju Tvojih nogu
ili se izdaleka obraćaju Tebi i mole za pomoć.
Ti si naša mila Kraljica i naša nada.


O, Gospo Anđeoska, po zagovoru sv. Franje daj nam
da postignemo oprost svojih grijeha.

Pomozi našoj volji da se možemo čuvati grijeha,
i od nemara za nadahnuća Božja,

da budemo vrijedni zvati Te našom Majkom.

Blagoslovi naše domove, naš posao, naš odmor.

Podari nam onaj mir, koji se može osjetiti
među drevnim zidovima Porcijunkule,
gdje se neprijateljstvo, krivnja i plač mijenjaju



*radi ponovnog vraćanja k Ljubavi u veselu pjesmu,
kao što je pjesma Tvojih anđela i sv. Franje.
Pomozi svakome koji je bez pomoći, koji nema kruha,
pomozi onima koji su u opasnosti i kušnjama,
u žalosti i očaju, u bolesti i na smrtnoj postelji.
Blagoslovi nas kao svoju izabranu djecu,
blagoslovi svojom majčinskom rukom
nedužne i ranjene, vjerne i izgubljene,
one koji vjeruju i one koji sumnjaju.
Blagoslovi čovječanstvo, da svi ljudi,
kad spoznaju da su Božja i Tvoja djeca,
otkriju u Ljubavi istinski Mir i istinsko Dobro.
Amen.*

Kristu ne trebaju oni koji će mu se diviti, nego oni koji će ga nasljedovati.

SØREN KIERKEGAARD

Događaji koji su prikazani na poliptihu, redom:

- Franjo moli nedaleko od svoje pećine i prima milosrđe od Boga.
- Franjo pobjeđuje kušnje, dva anđela vode ga u Porcijunkulu.
- Nebeski zbor okružuje Mariju i Isusa koji Franji priopćavaju dar oprosta. Dovoljno je prestupiti prag Porcijunkule kako bi se zadobio oprost.
- Papa Honorije III. ne može odbiti Franjine molbe za oprost.
- S podija ispred Porcijunkule Franjo proglašava dobiveni oprost.
- Navještenje Marijino.



Porcijunkula je također mjesto kapitula. Franjo je odlučio da se tu slave dva puta godišnje kapituli: za svetkovinu Duhova i za blagdan svetog Mihaela u rujnu. Na jednom od kapitula okupilo se pet tisuća braće. Smjestili su se po kolibama od granja i na rogožinama pa su ovaj kapitul nazvali kapitul na rogožinama. U ovoj kapelici Franjo je 3. 10. 1226. godine u teškim bolima i iscrpljenosti umro.

U XVI. stoljeću nad kapelicom počela se dizati moćna bazilika. Prvu baziliku stadoše graditi 1569. U potresu u XIX. stoljeću srušeni su svi zidovi osim kupole tako da je Porcijunkula preživjela. Sadašnji oblik bazilika poprima 1930. Široka je 65 metara, a duga 126 metara. Izvana, na pročelju krasi je Marijin kip visok sedam metara i težak nekoliko tona.



EREMO DELLE CARCERI
06081 ASSISI (PG)

tel: +39/075/812-301
www.erecarceri.it
eremo.carceri@tiscali.it

zemljopisne koordinate
43° 3.786', 12° 39.112'

Molitva u tišini

CARCERI

FRANJEVAČKI IZVORI 1Čel 6

(...) Nedaleko od grada nalazila se jedna spilja do koje su često išli razgovarajući o blagu. Čovjek Božji, kojega je sveta odluka već posvetila, ušao bi u onu spilju, a prijatelj bi ga vani čekao, dok se on, obuzet novim i neobičnim oduševljenjem, u skrovitosti molio svom Ocu. Želio je da nitko ne zna što unutra radi i poradi većega dobra to je mudro tajio. Samo se s Bogom savjetovao s obzirom na svoju svetu odluku. Pobožno se molio da vječni i istiniti Bog ravna njegov put i da nauči izvršavati njegovu volju. (...) Zato, kad bi se iz spilje vraćao k prijatelju, tako je bio od napora satrven te se činilo kao da je drugačiji ušao, a drugačiji izišao.

EVANĐELJE Mk 14, 32-42

I dođu u predio imenom Getsemani. I kaže Isus svojim učenicima: 'Sjednite ovdje dok se ne pomolim.' I povede sa sobom Petra, Jakova i Ivana. Spopade ga užas i tjeskoba pa im reče: 'Duša mi je nasmrtno žalosna! Ostanite ovdje i bdijte!' Ode malo dalje i rušeći se na zemlju molio je da ga, ako je moguće, mimoide ovaj čas. Govoraše: 'Abba! Oče! Tebi je sve moguće! Otkloni čašu ovu od mene! Ali ne što ja hoću, nego što hoćeš ti!' I dođe, nađe ih pozaspale pa reče Petru: 'Šimune, spavaš? Jedan sat nisi mogao

probđjeti? Bđijte i molite da ne padnete u napast. Duh je, istina, voljan, no tijelo je slabo.'

Opet ode i pomoli se istim riječima. Ponovno dođe i nađe ih pozaspale. Oči im se sklapale i nisu znali što da mu odgovore. Dođe i treći put i reče im: "Samo spavajte i počivajte! Gotovo je! Dođe čas! Evo, predaje se Sin Čovječji u ruke grešničke! Ustanite, hajdemo! Evo, izdajica se moj približio!"

Ja sam ludo zaljubljen u život!

*Vraćao sam se kroz šumu pri zalazu sunca. Svjež
trava pod nogama – na nebu zvijezde.*

LAV NIKOLAJEVIČ TOLSTOJ

RAZMIŠLJANJE

Ne mislimo kako nas religioznost ne može uspavati i zatvoriti nam oči pred konkretnim Isusom. Bđjeti – to je stanje onih koji vole.

POVIJEST

Eremitorij svete Marije u Carcerima nalazi se u srcu padine Monte Subasia, na približno 800 metara nadmorske visine. Nastao je oko doline i crkvice gdje se Franjo često svraćao na





molitvu. Samostan današnji oblik poprima koncem XVI. i početkom XVII. stoljeća. Samostan je izdubljen u stijeni, a u njemu se nalaze atrij, drevna kapelica, oratorij i Franjina kapela. Vrijedna spomena je svakako i podzemna šupljina u koju se Franjo sklanjao na molitvu, te “vražja rupa” kroz koju je brat Rufin potjerao zlog duha koji ga je napastovao.

Nedaleko od samostana, na putu prema šumi nalaze se tri brončane skulpture, djelo F. Baccija: Franjo, Leon i Juniper. Baš onako kako nam prometni znakovi ukazuju kuda trebamo ići, tako nam i ove skulpture na putu simboliziraju pravi put, put vjere, put predanja vodstva Kristu.

Malo iznad samostana, na desnoj strani nalazi se kapela Marije Magdalene u kojoj počivaju posmrtni ostaci Barnabe Manasseia koji je osnovao prvu štedionicu za pomoć siromašnima, tzv. Monti di Pietà.

SACRO CONVENTO

Piazza S. Francesco 2
06081 ASSISI (PG)

tel: +39/075/819-00-84

fax: 815-52-08

www.sanfrancescoassisi.org
assisisanfrancesco@libero.it

zemljopisne koordinate

43° 4.476', 12° 36.345'

Grob sv. Franje



SACRO CONVENTO

FRANJEVAČKI IZVORI 1Čel 118

Kad su napokon svi prispjeli u grad, s velikom radošću i klicanjem sahraniše sveto tijelo u svetome mjestu, koje je u budućnosti imalo biti još svetije. Tu ono na slavu svevišnjega i svemogućega Boga po množenju novih čudesa obasjava svijet kao što ga je do tada divno obasjavao svetac svetim propovijedanjem nauka. Bogu hvala! Amen.

U domu Oca mojega ima mnogo stanova. Da nema, zar bih vam rekao: "Idem pripremiti vam mjesto"?

Iv 14, 2

EVANĐELJE

Iv 19, 38-42

Nakon toga Josip iz Arimateje koji je - kriomice u strahu od Židova - bio učenik Isusov, zamoli od Pilata da smije skinuti tijelo Isusovo. Dopusti mu Pilat. Josip dakle ode i skinje Isusovo tijelo, a dođe i Nikodem - koji je ono prije bio došao Isusu noću - i donese sa sobom oko sto libara smjese smirne i aloja. Uzmu dakle tijelo Isusovo i poviju ga u povoje s miomirisima, kako je u Židova običaj za ukop. A na mjestu gdje je Isus bio raspet, bija-

še vrt i u vrtu nov grob u koji još nitko ne bijaše položen. Ondje dakle zbog židovske Priprave, jer grob bijaše blizu, polože Isusa.

RAZMIŠLJANJE

Pokraj hladnoga groba misliti o toplini novoga života, to je moguće tek od Uskrsnuća Raspetoga.

BAZILIKA SVETOG FRANJE

Nakon Franjine smrti 3. listopada 1226. braća su ga pokopala na mjestu na kojemu je danas bazilika sv. Klare, a nekada je tu bila crkva sv. Juraja. U Bonaventurinom *Većem životopisu sv. Franje* stoji kako je Franjo imao želju biti sahranjen na jednome brdu koje se zvalo Paklensko brdo jer su tamo vješali osuđene prijestupnike. I on je svoj život htio uokviriti nečim što podsjeća na Golgotu.

Asiški mještanan Simone Puzzarelli poklonio je fratrima to Paklensko brdo, a brat Ilija ga preimenovala u Rajsko brdo. Papa Grgur IX. obećao je da će se na tome mjestu izgraditi posebna bazilika koja će biti kolijevka Reda Manje braće. Brat Ilija, za vrijeme svoga mandata generalnog ministra, počeo je prikupljati novac za gradnju ove građevine, gdje će biti i Franjin novi grob. Papa je 16. srpnja 1228. Franju pro-



glasio svetim u crkvi sv. Juraja, gdje je prvotno bio pokopan, a dan nakon toga blagoslovio je temeljni kamen nove crkve. Premda su optuživali brata Iliju za izdaju ideala siromaštva, on je i dalje želio sagraditi crkvu po uzoru na onu, na Isusovu grobu u Jeruzalemu. Gradnja je brzo napredovala i već 1230. godine prenijeli su Franjino tijelo u novu crkvu. Ilija je sarkofag s Franjinim tijelom spustio duboko u kameni stup, a da pri tome nije ostavio nikakav trag. Predvidjeli su da sarkofag bude pod glavnim oltarom. Nacrt je predvidio samo dvije crkve, jednu iznad druge. Jedno vrijeme su čak nastale razne legende oko Franjina groba. Nekoliko se puta pokušalo istražiti podzemlje, a tek iz trećega istraživanja pronašli su Franjine ostatke u kamenom i željeznom okovanom sarkofagu. Nakon toga razmišljali su da oko toga stupa, na kojem počiva glavni oltar, izgrade podzemnu crkvu. Na tome je radio arhitekt Pasquale Belli, a nakon njega Ugo Tarchi. U toj podzemnoj crkvi, okolo glavnog stupa, nalaze se i grobovi Franjinih prvih sljedbenika: Anđela, Masea, Leona i Rufina. Na izlazu iz kripte još je jedan zanimljiv grob s posmrtnim ostacima blažene Jakobe iz Settesolija, udovice iz Rima koja je bodrila Franju i brinula se za njega.

OSLIK DONJE CRKVE

Iznad ulaza u baziliku nadima se gotski dvostruki portal s ukrasnom rozetom. Vrata datiraju od XVI. stoljeća, a na njima je prikaz uzašašća te različitih trenutaka iz Franjinog života i ljudi koje je susretao. Tlocrt je crkve u obliku križa koji podsjeća na znak tau, znak koji predstavlja uzajamno odabiranje Boga i čovjeka. Za crkvu je predviđeno da ima samo glavnu lađu s jednom poprečnom te križnim svodom u romaničkom stilu. Ipak, kasnije su nadodane gotske kapele. Glavni oltar nalazi se u sredini križa, a pod njim je pokopan Franjo. Donja bazilika potpuno je oslikana freskama koje na jednoj strani prikazuju Kristovo trpljenje, a na drugoj Franjine trenutke kada vraća odjeću svome zemaljskome ocu. Freske datiraju iz 1253. i najstarije su u ovome kompleksu. Na njima se čita prva hrabra misao da je Franjo „alter Christus“. Osim

Assisi - Asiz



SPOMENICI

- 1 Bazilika sv. Franje
- 2 Bazilika sv. Klare
- 3 Hodočasnički oratorij
- 4 Crkva sv. Rufina
- 5 Crkva sv. Petra
- 6 Palača priora
- 7 Crkva Velike Gospe
- 8 Nova crkva - Chiesa Nuova
- 9 Velika stijena
- 10 Minervin hram i palača narodnog kapetana
- 11 Mala stijena
- 12 Rimski trg

- 13 Bazilika Gospe od andela
- 14 Bazilika sv. Benedikta
- 15 Molitveno samotište - Carceri
- 16 Loža učitelja Comacini
- 17 Izvor Oliviera e Portico di Monte Frumentario
- 18 Svetište - Sv. Damijan
- 19 Svetište - Rivortorto
- 20 Crkva sv. Jakova De Muro Ripto
- 21 Crkva sv. Lovre
- 22 Crkva sv. Stjepana

POKRETNOSTI

- (H) BOLNICA
- (P) PARKING
- (P) SLOBODNI PARKING
- (I) INFORMACIJE
- (K) KOLODVOR

MUZEJI

- 6 Općinska pinakoteka / Palača priora
- 4 Muzej kapitulске bazilike / Crkva sv. Rufina
- A Etnografska izložba Amazonije
- B Biblioteka "Pro Civitate Christiana"

fresaka nalazi se i zidni ukras koji prikazuje modro nebo sa zvijezdama koje svjetlucaju kao male svjeće. Tako se razbijala tama u ovoj Donjoj bazilici.

U bazilici postoji nekoliko ljepših kapela koje vrijedi izdvojiti. To su: Kapela sv. Martina, Kapela sv. Stjepana, Kapela sv. Ante Padovanskog, Kapela sv. Marije Magdalene, tu je i Balustrada sv. Stanislava. Sve se odlikuju bogatim freskama koje pričaju priču o životu Crkve.

Freske na lijevoj i desnoj strani Donje bazilike tijesno su povezane. Na desnoj strani je passio, slijeva compassio. Prva predstavlja veliku Božju ljubav prema nama koja proizlazi iz neshvatljivoga preobilja, a druga strana govori o Franjinoj ljubavi prema Bogu. Dakle, pomalo paralelno govore i prikazuju slike Kristova i Franjina života. To je život sa svom težinom i putovanjem prema konačnome trenutku smrti. Tako je oslikan prvi dio Donje bazilike, a drugi dio, prezbiterij, uvodi u svijet uskrsnuća i smisla prethodnoga života. Tako je napravljen mali prikaz velikoga čovjekova puta na kojemu je sada prisutan i sam Bog.

Sam prezbiterij je također oslikan freskama koje govore o sličnosti života Krista i Franje. One su djelo poznatih umjetnika Cimabue iz XIII. st., koji je posljednji bizantski majstor, i Giotto iz XIV. st. Najistaknutije freske u prezbiteriju su one koje prikazuju Franjinu slavu i tri evanđeoska savjeta koja je on žario životom. Posljednja važnija freska u donjoj crkvi je freska u lijevom dijelu poprečne lađe. Predstavljena je Marija s Isusom u naručju; na jednoj strani je Ivan evanđelist, na drugoj sv. Franjo. U sredini prezbiterija nalazi se gotski oltar kojega je posvetio papa Inocent IV.

S desne strane prezbiterija može se skrenuti u kapitularnu dvoranu, gdje možemo vidjeti neke relikvije sv. Franje:

1. Franjin habit.
2. Originalno *Pravilo života manje braće* koje je 1223.

- potvrdio papa Honorije III.
3. Chartula – pergament – listić kojega je Franjo napisao vlastoručno bratu Leonu.
 4. Bijela tunika, dar Jakobe iz Settesolija. Franjine cipele.
 5. Kamen koji je bio uzglavlje u sarkofagu u kojeg su položili Franjino tijelo. Ovčja koža, koja je ublaživala boli na ranama koje je nosio na prsima.
 6. Rog od slonove kosti, dar sultana Melek-El-Kamila.
 7. Kalež i plitica koje je Franjo kao đakon upotrebljavao.

GORNJA BAZILIKA

Ova bazilika nema postraničnih lađa. Donja je bazilika Franjina, a Gornja Marijina: to govore freske u prezbiteriju koje predstavljaju Marijin život. Lijevo i desno, raspoređeno kao i u donjoj crkvi, nalaze se freske iz Ivanovog Otkrivenja. Naslikani su i prizori raspeća. U uzdužnoj lađi s jedne strane naslikani su prizori iz Staroga zavjeta, a s druge iz Novoga zavjeta. Freske pripadaju slikarima Cimbauu i Giottu. Na stropu su naslikana četvorica evanđelista. Malo dalje na stropu, prema izlazu vide se četiri medaljona. Prvi prikazuje Krista, po kojemu dolazi riječ Božja koju su evanđelisti prenosili, drugi Ivana Krstitelja s kojim završava Stari zavjet, treći Mariju s kojom počinje Novi zavjet, a na četvrtom je prikazan sveti Franjo koji je doslovno živio riječi evanđelja. U crkvi su i prikazi velikih crkvenih naučitelja. Nad svime bdije velika rozeta koja simbolizira Božje oko koje bdije nad nama.

Piazza Santa Chiara, 1
06081 Assisi Perugia
Italija

tel: +39 075 812282
info@assisisantachiara.it

zemljopisne koordinate
43° 4.159', 12° 37.004'

Grob sv. Klare;
Križ sv. Damjana



SANTA CHIARA

FRANJEVAČKI IZVORI 1Čel 23

Od tada je počeo s velikom gorljivošću duha i radošću srca svima propovijedati pokoru. Činio je to jednostavnim riječima, a zanosnim srcem je izgrađivao slušaoce. Njegova je riječ bila poput razbuktale vatre, prodirala je do dna srca. Duše sviju napunjavao je divljenjem. Izgledao je sasvim drugačije nego prije. Dok je promatrao nebo, nije mu bilo stalo do toga da gleda zemlju. To je doista bilo nešto neobično, jer je najprije počeo propovijedati ondje gdje je još kao dječak naučio čitati; na onom je mjestu najprije sahranjen da bi sretan početak osigurao još sretniji završetak. Gdje je sam učio, ondje je i poučavao; i gdje je započeo, ondje je i završio (...).

POVIJEST

Na mjestu gdje je nekoć bila crkva sv. Juraja sada se nalazi bazilika sv. Klare. Pored nje nalazi se bolnica za siromahe. Početkom XIII. stoljeća te su se dvije zgrade nalazile izvan zidina,

Rekao sam stablu badema: brate, pričaj mi o Bogu, i gle, badem je procvao!

NIKOS KAZANTZAKIS

a danas su dio staroga grada. Crkva sv. Juraja bila je izgrađena u XI. st. U njoj je bila škola u kojoj je Franjo naučio čitati i pisati. U njoj je Franjo, prema Tomi Čelanskom, prvi puta propovijedao. U njoj je bio i sahranjen prije nego je njegovo tijelo premješteno u novosagrađenu baziliku. U ovoj crkvi ga je papa Grgur IX. javno proglasio svetim. U crkvi se danas nalazi kapela u kojoj stoji križ iz svetog Damjana i s kojega je Franjo čuo glas prijatelja Krista.

Bazilika svete Klare počela se graditi 1257. prema nacrtima Filippa de Campella. Klarino tijelo, nakon smrti, bilo je smješteno ispod glavnoga oltara sve do 1850. O tome je svjedočio natpis:

Ovdje počiva tijelo sv. Klare djevice.

Sestre su imale želju pronaći Klarino tijelo, kao što su braća potražila Franjino. Crkva im je to i dozvolila. Godine 1850. pronašli su njeno tijelo, a konačno su ga 1988. godine stavili u stakleni sarkofag te su ga zaštitili voskom. Straga u kripti nalaze se još neke zanimljive Franjine i Klarine relikvije.



Museo Diocesano e Cripta
di San Rufino
Piazza San Rufino 3
06081 ASSISI (PG)

tel. i fax: 075/812-712
info@assismuseodiocesano.com
www.assismuseodiocesano.com

zemljopisne koordinate
43° 4.224', 12° 37.063'

Biskupsko sjedište



SAN RUFINO

FRANJEVAČKI IZVORI 1Bon 4,4

Dok su braća boravila na spomenutom mjestu, jedne je subote sveti čovjek otišao u grad Asiz da prema običaju u nedjelju ujutro propovijeda u stolnoj crkvi. Dok je čovjek Božji u nekoj sjenici, (...), provodio noć u molitvi i tijelom bio daleko od braće, kad gle, dogodilo se nekako o ponoći, dok su neka od braće počivala, a neka se zadržavala u molitvi, kroz kućna su vrata ušla vatrena kola čudesna sjaja. (...) Kad se sveti čovjek vratio među braću, počeo im je ispitivati tajne savjesti, tješio ih je s obzirom na ono čudesno viđenje, a o razvoju Reda pretkazao je mnoge buduće stvari. Kako je otkrio mnogo toga što je nadilazilo ljudsku misao, braća su spoznala da je Duh Gospodnji u tolikoj mjeri počivao na njegovu sluzi Franji (...).

EVANĐELJE Lk 2, 46-50

Nakon tri dana našoše ga u hramu gdje sjedi posred učitelja, sluša ih i pita. Svi koji slušahu bijahu zaneseni razumnošću i odgovorima njegovim. Kad ga ugledaše, zapanjiše se, a majka mu njegova reče: 'Sinko, zašto si nam to učinio? Gle, otac tvoj i ja žalosni smo te tražili.' A on im reče: 'Zašto ste me tražili? Niste li znali da mi je biti u onome što je Oca mojega?' Oni ne razumješe riječi koju im reče.

RAZMIŠLJANJE

Neka i nas zanese razumnost mladoga Isusa, ne bismo li ga i mi pronašli u prostoru našega življenja!

Ja vjerujem da mi u sebi nosimo iskru onog svjetla koje mora svijetliti u temeljnom principu postojanja, a koje naša slaba čula mogu samo otprilike/izdaleka naslutiti. Tu iskru u sebi rasplamsati i ostvariti Božansko u nama, naša je najveća/najuzvišenija obaveza.

JOHANN WOLFGANG VON GOETHE

POVIJEST

Sveti Rufin bio je prvi asiški mučenik, koji je podnio mučeničku smrt još 238. godine. Godine 1148. počela se graditi velika bazilika u čast ovomu svecu i njegovo štovanje je sve više raslo. Na kraju se ta bazilika pretvorila u katedralu u koju je preneseno i biskupsko središte. U blizini ove crkve Klara je provela svoje djetinjstvo. Na trgu ispred ove crkve Franjo je skinuo odjeću i vratio ju svojem zemaljskome ocu. Franjo je u ovoj crkvi često, s dozvolom pape, propovijedao.

Ispod sakristije je prostor, udubina, u kojoj se Franjo moleći pripravlja za navještenje Božje riječi. Također, pri crkvi svetog Rufina nalazi se izložba, stalni postav portreta pokojnog pape Ivana Pavla II.



Santuario della Chiesa Nuova
Piazza Chiesa Nuova 7
06081 Assisi

tel. e fax: 075812339
assisichiesanuova@gmail.com
www.assisichiesanuova.wordpress.com

zemljopisne koordinate
43° 4.226', 12° 36.912'

Roditeljska kuća i mjesto rođenja sv. Franje



CHIESA NUOVA

FRANJEVAČKI IZVORI 1Čel 13

Kad je njegov otac zbog žurnih obiteljskih stvari neko vrijeme izbivao, čovjek je Božji ostao svezan u kućnom zatvoru, a njegova je majka bila s njim sama kod kuće. Ne odobravajući djelo svoga muža, došla je k sinu i umilnim ga riječima oslovila. Kad je vidjela da ga ne može odvratiti od njegove odluke, njezino se majčinsko srce nad njim ganulo. Raskinula je okove, pustila ga da slobodno ode (...).

POVIJEST

Franjo se rodio i proživio svoje djetinjstvo blizu asiškoga glavnog gradskog trga. Na to nas podsjećaju dva svetišta: San Francesco Piccolino i Nova Crkva.

SAN FRANCESCO PICCOLINO

Nad vratima stoji natpis:

*Ovaj oratorij je nekoć bio staja za vola i magarca,
U kojoj se rodio sveti Franjo, ogledalo svijeta.*

Franjina majka se našla u staji, kako bi ondje rodila svoga sina. Legende kasnijih vremena govore o sličnosti Franjinog i Kristovog života. Ovo se mjesto naziva oratorijem svetoga

Franje već krajem XIII. stoljeća što potvrđuje da je moguće da se on ovdje i rodio.

Spavao sam i sanjao da je život radost. Probudio sam se i otkrio da je život služenje. Dao sam se na služenje i spoznao da je služenje radost.

RABINDRANATH TAGORE

NOVA CRKVA

Sagrađena je 1616. godine. Stoji na mjestu nekadašnjeg doma obitelji Bernardone: otac Petar, majka Pika, stariji brat Anđelo i Franjo. U tim prostorima Franjo je proživljavao svoje zgrade i nezgode s obitelji.



LA VERNA
Via del Santuario 45
52010 CHIUSI
DELLA VERNA (AR)

tel: +39/0575/5341 (centrala)
tel: 5342-258 (gvardijan)
www.santuariolaverna.org
fra.massimo@libero.it

zemljopisne koordinate
43° 42.437', 11° 55.861'

Rane sv. Franje;
Gospodin ti dao
svoj mir!



LA VERNA

FRANJEVAČKI IZVORI

Cvjet, III. razmišljanje

O Gospodine moj, molim te da mi udijeliš dvije milosti prije nego umrem. Prva je da za svoga života osjetim u svojoj duši i na svome tijelu, koliko je to moguće, onu bol što si je ti, slatki Gospodine, podnio u vrijeme svoje pregorke muke. Druga je da osjetim u svom srcu, koliko je to moguće, onu neizmjernu ljubav kojom si Ti, Sine Božji, gorio da dragovoljno podneseš toliku muku za nas grešnike.

EVANĐELJE Mk 15, 33-39

A o šestoj uri tama nastaje po svoj zemlji – sve do ure devete. O devetom uri povika Isus iza glasa: 'Eloi, Eloi lama sabahtani?' To znači: 'Bože moj, Bože moj, zašto si me ostavio?' Neki od nazočnih čuvsu to govorahu: 'Gle, Iliju zove.' A jedan otrča,

Simbol križa u Crkvi upućuje na Boga koji nije bio raspet između dvije svijeće na oltaru, nego između dva pljačkaša na Golgoti, pred gradskim vratima gdje izopćeni i pripadaju.

JÜRGEN MOLTSMANN

natopi spužvu octom, natakne na trsku i pruži mu piti govoreći: 'Pustite da vidimo hoće li doći Ilija da ga skine.' A Isus zavapi jakim glasom i izdahnu. I zavjesa se bramska razdrije nadvoje, odozgor do dolje. A kad satnik koji stajao njemu nasuprot vidje da tako izdahnu, reče: 'Zaista, ovaj čovjek bijaše sin Božji!'

RAZMIŠLJANJE

U napuštenosti križa moramo prepoznavati prisutnost Boga, i tada ćemo, kao pogani satnik, shvatiti da napuštenosti više nema.

POVIJEST

Gospodin ti dao svoj mir!

Ovim pozdravom dočekan je svaki posjetitelj koji se uspne na brdo La Vernu. Taj mu pozdrav upućuje Franjina „prisutnost“ koju je mnogim dolascima on ovdje nastanio. La Verna je još jedan simbol brda gdje se događa susret čovjeka i njegovog Izvora.

Godine 1213. plemić Orlando de Chiusi iz Casentina darovao je ovo brdo svetom Franji. Na njemu je Franjo, prilikom svog posljednjeg posjeta primio svete rane godine 1224. S brda se pruža pogled na cijelu casentinsku dolinu i na ostatke malenoga grada grofa Orlanda.

CRKVICA SV. MARIJE ANĐEOSKE

Ova crkvice je najstariji dio samostana. U njoj se nalazi lik Franje koji prima rane. Crkvice ima dimenzije kao i Porcijunkula. Godine 1260. po nalogu pape Aleksandra IV. ova crkvice je posvećena. Na posvećenju je bio prisutan i tadašnji generalni ministar Reda sv. Bonaventura (1221-1274).

BAZILIKA

S desne strane uz zvonik nalazi se ploča s likom Raspetoga koji obuhvaća sv. Franju, a darovao ju je papa Leon XII. Crkvice je posvećena Uznesenju Marijinom i nosi naslov Manje bazilike. Jednobrodna je i ima tlocrt u obliku križa. Gradnja je trajala 160 godina zbog nedostatka novca. Njen zvonik visok je 24 metra. Za vrijeme Drugog svjetskog rata bazilika je bila bombardirana.

FRANJIN OLTAR

Prvi oltar s desne strane posvećen je sv. Franji. Djelo je to Andree della Robbia, načinjeno 1515-520. godine.

KAPELA RELIKVIJA

U ovoj se kapeli nalaze brojni predmeti koje je Franjo koristio: stolnjak, drvena šalica, čaša, štap i platno kojim je podvezivao rane na prsima.

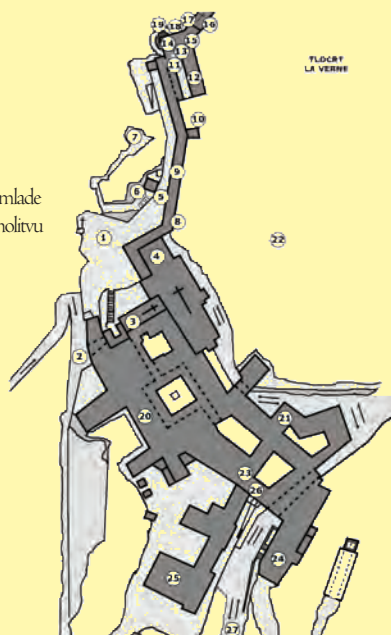
KAPELA ROĐENJA

Marija kleči pred svojim sinom, koji leži na hrpi trave. Svi koji su u nebesima (Otac, anđeli i Duh Sveti) gledaju u Riječ što je čovjekom postala. Svi gledaju u Isusa, samo on gleda prema nama, jer je sebe dao nama iz ljubavi. Osobito je lijepo prikazan Marijin lik. Oltar je brončani iz 1993, a izradio ga je Costantino Ruggeri.

Kapela Kristovog uzašašća je djelo iz 1490. godine.

Kapela Marijinog navještenja. Prikazana je Marija u trenutku svoje odluke nakon navještenja.

- | | |
|--|------------------------|
| 1. trg ispred crkve | 20. samostan |
| 2. stari ulaz u svetište | 21. suvenirnica |
| 3. crkvice Marije Anđeoske | 22. šuma |
| 4. bazilika i zvonik | 23. gostinjac |
| 5. kapela sv. Petra Alkantarskog | 24. restoran |
| 6. kapela sv. Marije Magdalene | 25. gostinjac za mlade |
| 7. stijena Sasso spicco | 26. prostor za molitvu |
| 8. kapela žalosti | 27. ulaz |
| 9. hodnik prema kapeli stigmata | |
| 10. Franjina postelja | |
| 11. kapela obitelji Loddi | |
| 12. Eremitorij | |
| 13. Majka stepeništa | |
| 14. kapela sv. Sebastijana | |
| 15. kapela križa | |
| 16. kapela stigmata ili kapela svetih rana | |
| 17. kapela sv. Bonaventure | |
| 18. oratorij sv. Ante | |
| 19. udubljena stijena, pogled u provaliju | |





Molitva sv. Franji obilježenom ranama

Sveti Franjo,
na La Verni obilježen svetim ranama,
svijet čezne za tobom kao za ikonom raspetog Isusa.
Trebaju tvoje srce otvoreno Bogu i čovjeku,
trebaju tvoje boso i ranjene noge,
tvoje probodene i molitvi uzdignute ruke.
Žudi za tvojim slabašnim, ali snagom evanđelja
jakim glasom.

Pomozi, o Franjo, današnjim ljudima
da spoznaju zlo grijeha
i da očišćenje od njega traže u pokori.
Pomozi im da se oslobode i samih struktura grijeha
koje pritišću današnje društvo.

U svijesti ljudi na vlasti nanovo oživi svijest o
neodgodivosti mira
u državama i među narodima.

U mlade ulij svoju svježinu života
kadru da se odupre zamkama mnogostrukih
kultura smrti.

Uvrijeđenima od svake zloće posreduj, Franjo,
svoju radost umijeća praštanja.

Svima koje razapinje trpljenje, glad i rat,
ponovno otvori vrata nade.

Amen.

IVAN PAVAO II.

HODOČASNIK NA LA VERNI, 17. RUJNA 1993.

KAPELA SV. MIHOVILA

Pod oltarom su stvari blaženog Ivana iz La Verne. Zadnji oltar posvećen je sv. Anti Padovanskom.

SASSO SPICCO

S desne strane nalazi se zgrada na dva kata. Po predaji to je mjesto gdje je bila prva Franjina ćelija. Gornja je posvećena sv. Petru Alkantarskom, a donja sv. Mariji Magdaleni. Spuštajući se još niže može se doći do Sasso Spicco (viseće stijene).

KAPELA ŽALOSTI

Ovu su kapelu sagradili grofovi iz Montedoglia. Na njoj su vidljivi tragovi bombardiranja iz 1944. godine, a prekriveni su velikim križem.

FRANJINA POSTELJA

Na sredini hodnika skrenemo desno i dođemo do vrlo dirljivog kutka. Tu se nastavlja pukotina stijene koja se vidi kod Sasso spicco. S lijeve strane je zid eremitorija, a s desne je udubina u kojoj je Franjo dopuštao „bratu magarcu“ da se odmori.

KRIŽNA KAPELA

Ako se spustimo stepenicama, doći ćemo do ćelijice koju si je dao sagraditi sv. Franjo kad je zadnji put bio na La Verni. Tu je bivao potpuno sam i samo mu je brat Leon mogao prići. Ovdje je Franjo napisao i *Pismo bratu Leonu*, čije se pergamene sada čuvaju u samostanu Sv. Franje u Asizu. Ovdje je Franjo molio za dvije milosti; za doživljaj Kristove patnje i doživljaj Kristove ljubavi.

KAPELA STIGMATA

Iznad vrata nalazi se najstariji prikaz (XIII. st.) utisnuća rana sv. Franji. Mjesto na kojemu se to dogodilo obloženo je crvenim mramorom, a godine 1263. na tome mjestu je sagrađena kapela. U njoj se nalazi prikaz raspeća i mnogi još prikazi koji podsjećaju na patnju i sebedarje. Tako je prikazan i pelikan koji, prema ljudskoj predodžbi, kada nema hrane da nahrani ptiće, rastrga vlastite prsi da ih nahrani. To je simbol za Isusa. Uočljivi su i prikazi Sunca i Mjeseca koji odišu tužnim sjajem, a prikazani su i anđeli koji plaču. Pod križem nalazi se lubanja koja, prema legendi, predstavlja Adamovu lubanju zakopanu pod Kalvarijom. Spasiteljeva je krv, prema predaji, najprije doprla do njega i probudila ga, a po njemu je cijelom čovječanstvu vratila život.



Svetohranište. Brončani tabernakul, nalik na škrinjicu, djelo je Nadija Canutija iz 1987. godine.

Kor. Uz zidove kapele nalaze se korska sjedala od orahovine iz 1532. godine.

KAPELA SV. BONAVENTURE

Sv. Bonaventura je 1259. godine ovdje podigao ćeliju. Na ovome je mjestu započeo pisati svoje djelo *Put duše k Bogu*.

ORATORIJ SV. ANTE

Izidemo li iz kapele Sv. Križa, pa se okrenemo desno, doći ćemo do oratorija sv. Ante Padovanskog. Boravio je ovdje u blizini druge Franjine ćelije i to godinu dana prije svoje smrti. Umro je 13. lipnja 1231. u Padovi. Oltar je iz 1780, a kip je načinjen oko 1900. godine.

Na putu do vrha Penna doći ćemo do kapelice blaženog Ivana iz La Verne, sazidane 1518, dalje ćemo doći do stijene brata vuka. To je ogroman kameni zub koji se otkinuo od planine. Na vrhu La Penne je kapelica, koju je 1580. dao sagraditi Carlo Angelieri iz Angharija. Tu je bio i križ kojega su premjestili u samostan, jer su se bojali da ga netko ne ukrade.

Pohvala Bogu

Ti si svet Gospodin,
Bog jedini, koji čudesa stvaraš.
Ti si jak, Ti si velik, Ti si svevišnji.
Ti si svemogući kralj.
Ti si, Oče Sveti, kralj neba i zemlje.
Ti si trojstven i jedini
Gospodin Bog nad bogovima.
Ti si dobro, svako dobro, najveće dobro,
Gospodin Bog živi i istiniti.
Ti si ljubav, sveta ljubav.
Ti si mudrost, ti si poniznost,
ti si ufanje, ti si ljepota,
ti si blagost, ti si sigurnost,
ti si mi spokojstvo, ti si radost,
ti si nada naša i veselje.
Ti si pravednost, ti si umjerenost,
ti si sve naše bogatstvo do zasićenosti.
Ti si ljepota i blagost,
ti si moje utočište.
Ti si mi čuvar i branitelj,
ti si zaklon moj.
Ti si rasblada.
Ti si naša nada, ti si vjera naša.
Ti si naša ljubav.
Ti si sva naša naslada,
ti si naš vječni život:
Veliki i divni Gospodine,
svemogući Bože,
milosrdni Spasitelju.

A man in a black robe is walking away from the camera on a stone path. To his right is a large, mossy stone wall. A black sign with white text and an arrow points left. The sign reads "OGGETTI RICORDO".

OGGETTI
RICORDO

Sv. Anto

Piazza del Santo, 11
35123 Padova, Italija

tel: +39/049 8225652

fax: +39/049 8789735

infobasilica@santantonio.org

zemljopisne koordinate

45° 24.083', 11° 52.841'

Sv. Leopold

Piazzale Santa Croce, 44
35123 Padova, Italija

tel: 049/8802727

fax: 049/8802465

info@leopoldomandic.it

zemljopisne koordinate

45° 23.577', 11° 52.208'



PADOVA - DOM SVETACA

BAZILIKA SV. ANTE

Bratu Anti, svome biskupu, brat Franjo, pozdrav. Odobravam to što braću poučavaš svetom bogoslovlju sve dok obavljajući taj posao ne trneš duha svete molitve i pobožnosti, kako stoji u Pravilu. Ostaj zdravo. (PAn)

Sveti Anto Padovanski rodio se 1195. godine u Lisabonu (Portugal). Ostavivši svijet, pridružio se redu svetoga Franje. Osim što je živio životom ondašnjih franjevaca, propovijedajući i pomažući svim ljudima, Anto se bavio i znanošću i teologijom. On je naglašavao da je uz ono što franjevci žive i kako rade također potrebno i teološko obrazovanje koje svakako doprinosi životu s Bogom. Mnoge je poučio, utješio, odvratilo od grešnoga života i usmjerio k Bogu. Jedna legenda kaže da

Dođite k meni svi koji ste izmoreni i opterećeni i ja ću vas odmoriti. Uzmite jaram moj na sebe, učite se od mene jer sam krotka i ponizna srca i naći ćete spokoj dušama svojim. Uistinu jaram je moj sladak i breme moje lako.

Mt 11, 28-30

ga, kad je htio propovijedati stanovnicima Riminija, nitko nije htio slušati, a onda su ribe izvirile svoje glave iz vode i pažljivo ga slušale. Također, njegovim zagovorom jedno dijete je nakon utapanja ponovno oživjelo, a njegova majka odlučila je dati siromasima žita onoliko koliko je dijete težilo. U taj spomen danas se daruje u kruh svetoga Ante – za siromahe. Umro je 13. lipnja 1231. u Padovi, u 36 godini života. Već 1232. godine papa Grgur IX. proglasio ga je svetim. U svetištu se čuva njegova relikvija, jezik.

Gradnja bazilike započela je 1232. godine, a konačno dovršena početkom XIV. stoljeća. Duga je 115 metara, široka 55. Nad njom se izdiže osam kupola, dva zvonika i dva mala tornja.



SVETIŠTE SV. LEOPOLDA MANDIĆA

Leopold Mandić rođen je 12. svibnja 1866. godine u Herceg-Novom (Crna Gora), a umro 30. srpnja 1942. u Padovi. Drugi kanonizirani hrvatski svetac. Na krštenju dobio je ime

Bogdan. Potječe iz vjerničke obitelji koja ga šalje na školovanje u Italiju gdje će i biti zaređen za svećenika. Početkom Prvog svjetskog rata jedno vrijeme provest će u koncentracijskom logoru jer nije htio primiti talijansko državljanstvo.



Zadnjih četrdeset godina svoga života provodi u samostanu u Padovi ispovijedajući vjernike satima.

Svetim ga je 16. listopada 1983. godine proglasio papa Ivan Pavao II. Njegov grob u početku nalazio se na gradskom groblju, a kasnije su posmrtni ostaci preneseni u novu grobnu kapelicu, tik do prostorije u kojoj je godinama ispovijedao vjernike.

Dodatak



Francescane Missionarie di Maria



San Damiano



Porziunola



Sacro Convento



Santa Chiara



San Rufino



Chiesa Nuova



Fonte Colombo



La Verna



Rivotorto



Carceri



Spello



Poggio Bustone



Greccio



La Foresta



Greccio



Greccio

Život sv. Franje

- Asiz, 1181/1182. Rođenje sv. Franje u obitelji imućnog trgovca Petra Bernardonea.
Rim, 1198. Pontifikat pape Inocenta III.
- Perugia, 1202/1203. Franjo je nakon rata između Perugie i Asiza odveden u ropstvo u Perugiu.
- Perugia - Asiz, 1203. Nakon jednogodišnjeg ropstva pušten je uz očevu otkupninu.
Asiz, oko 1204. Susret s gubavcem, Franjo silazi s konja i ljubi gubavčevu ruku.
Apulija, 1205. Put u Apuliju, povratak preko Spoleta.
Spoleto, 1205. San u Spoletu. Gospodin se objavljuje Franji u snu.
Rim, oko 1206. Hodočašće u Rim, glas s križa u Sv. Damjanu. Propeti Krist progovara Franji s križa „Franjo, idi i popravi Crkvu koja se ruši“.
- Asiz, 1206. Nakon što ga se otac odriče, Franjo pred asiškim biskupom svlači odjeću u znak potpunog razvlaštenja.
- Asiz, 1207/1208. Popravljanje triju kapela: Sv. Damjana, sv. Petra i sv. Marije Anđeoske - Porziuncole.
- Asiz, 24. II. 1209. Evanđelje o poslanju apostola, prvi drugovi (Mt 10, 5).
Rim, 1210. Usmena potvrda prvog *Pravila*. Franjo dolazi pred papu Honorija III. i traži dopuštenje da živi sveto Evanđelje.
- Asiz, 1212. Misijsko putovanje u Siriju, iskrcavanje u Dalmaciji. Franjo želi biti misionar i svjedočiti za Krista i umrijeti mučeničkom smrću. Ali nevjeme ga na putu za Siriju odvodi na dalmatinsku obalu.
- Asiz, 1213. *Oblik života* dan sv. Klari.
- Asiz-Maroko 1213/1214. Misijsko putovanje u Maroko.
- Asiz, 1214/1215. Povratak u Italiju.
- Lateran, 1215. IV. lateranski koncil. Zabrana osnivanja novih redova.
- Rim, 1216-1227. Pontifikat pape Honorija III.
- Porcijunkula, 1217. Kapitul o Duhovima u Porcijunkuli, podjela Reda na provincije.
Firenza, 1217. Susret kardinala Hugolina s Franjom. Franjo se želi vratiti u Francusku ali ga kardinal Hugolin susreće u Firenci i nagovara da ostane u Italiji.
- Porziuncola, 1218. Kapitul o Duhovima.
- Porziuncola, 1219. Kapitul o Duhovima. Veliki odlazak u misije u inozemstvo: Njemačka, Mađarska, Engleska, Maroko, Francuska.
- Damietta, 1219. Franjo putuje na Istok, pred sultana.

- Asiz, 29. IX. 1219. Kapitul starije braće.
- Asiz, početak 1220. Franjin povratak u Italiju.
- Maroko, 16. I. 1220. Prvi mučenici u Maroku.
- Viterbo, 16. I. 1220. Franjo kod pape Honorija III.
- Porziuncola, 17. V. 1220. Kapitul o Duhovima, Petar Katanski, Franjin vikar.
- Rim, 22. IX. 1220. Bula *Cum secundum consilium*. U Red se uvodi novicijat.
- Rim, jesen 1220. Suret sv. Franje i sv. Dominika kod kardinala Hugolina.
- Asiz, 1220/1221. *Pismo ministru; Pismo vjernicima*.
- Porziuncola, 30. V. 1221. Kapitul o Duhovima. Franjo predočuje braći *Nepotvrđeno pravilo*, koje Cezar iz Spayera opskrbljuje mnogim biblijskim tekstovima.
- Bologna, 1222. *Pismo građanima Bologne*.
- Porziuncola, 22. V. 1222. Kapitul o Duhovima.
- Porziuncola, 11. VI. 1223. Kapitul o Duhovima, sređivanje Pravila.
- Rim, 29. XI. 1223. Bula *Solet annuere*; svečano odobravanje *Pravila*. Konačno *Pravilo* potvrđeno.
- Greccio, 1223. Božićne jaslice, Franjo prvi pravi jaslice na uspomenu rođenja Isusa Krista.
- Porziuncola, 1224. Kapitul o Duhovima.
- La Verna, 1224. Stigmatizacija. Franjo dvije godine prije smrti dobiva stigme, vidljive znakove Kristove muke.
- La Verna, jesen 1224. Poticaj na hvalu Božju, s prilogom *Blagoslov bratu Leonu*.
- 1224/1225. Nastanak *Pjesma stvorova* ili *Il Cantico delle creature*. *Pismo sv. Anti Padovanskom*.
- Siena, svibanj 1226. *Oporuka u Sieni*.
- Asiz, 1226. *Posljednja volja* napisana sv. Klari; *Oporuka; Pjesma utješnica* sv. Franje klarisama.
- Asiz, na dan smrti *Pismo gospođi Jakobi*.
- Asiz, 3. X. 1226. Smrt sv. Franje.
- Asiz, 4. X. 1226. Ukop u crkvi sv. Jurja.
- Rim, 1227-1241. Pontifikat pape Grgura IX. Kardinal Hugolin nekadašnji kardinal protektor postaje papa.
- Asiz, 16. VII. 1228. Kanonizacija sv. Franje. Svetim ga proglasio papa Grgur IX.
- Asiz, 25. V. 1230. Prijenos tijela sv. Franje u crkvu San Francesco, danas poznatiju kao *Sacro convento*.

Život sv. Klare

1194. Klara se rodila u uglednoj plemićkoj obitelji u Asizu.
1212. Klara privučena idealom franjevačkog života, kako ga je živio i naviještao sv. Franjo, u dogovoru s njim i braćom, napušta rodnou kuću i odlazi u Porcijunkulu gdje joj Franjo daje redovnički veo. Nakon što joj je sv. Franjo dao redovnički veo privremeno živi u samostanu benediktinki u Bastiji, a poslije toga prelazi u kućicu pored sv. Damjana koju je sveti Franjo obnovio.
1215. Odredbom IV. lateranskog sabora Klara dobiva pravilo sv. Benedikta i postaje opaticom.
- 1215/1216. Klara je izmolila dopuštenje od pape Inocenta III. prema kojem nitko nije smio prisiliti samostan Sv. Damjana da primi vlasništvo.
1216. Uz Franjinu pomoć od pape Inocenta III. dobiva povlasticu siromaštva da smije živjeti potpunim evanđeoskim životom u svetom siromaštvu.
1228. Papa Grgur IX. svečano joj potvrđuje Pravilo, a to su privilegije koje joj je dao papa Inocent III.
1234. Klara je napisala prvo *Pismo sv. Janji Praškoj* u kojem govori o napuštanju zemaljskih dobara da bi se zadobilo nebesko, aludirajući na Janjin životni izbor.
- 1234-1238. Nastaje drugo *Pismo sv. Janji Praškoj* u kojem Klara hvali Janju kao nasljedovateljicu Kristovu i ohrabruje je da nastavi na tom putu.
1238. Piše treće *Pismo sv. Janji Praškoj* koje se odnosi na određene poteškoće koje Janja proživljava.
1247. Inocent IV. nasljednik pape Grgura IX. također daje sv. Klari pravilo koje klarise oslobađa od benediktinskog pravila, a vrhovna vlast dana je gen. ministru Manje braće.
- 1247- 1253. Nastaje *Oporuka sv. Klare* po primjeru na *Oporuku sv. Franje*.
1252. Klara piše dva pisma koja se odnose na Ermentrudu koja je bila zaslužna za širenje klarisa u Flandrijskim zemljama.
1253. Klara piše četvrto *Pismo sv. Janji Praškoj* u kojem želi još jednom pozdraviti Janju.
1253. Klari je napokon potvrđeno i njezino vlastito Pravilo od pape Inocenta IV. bulom *Solet annuere*, i s tim je pravilom u rukama umrla.
1253. Na umoru sv. Klara je izrekla blagoslov svojim sestrama, koji je sličan blagoslovu koji je sv. Franjo dao bratu Leonu.

-
1255. Papa Aleksandar IV. proglasio je Klaru svetom.
1260. Napravljena je divna crkva "Sancta Chiara" gdje su sestre preselile iz sv. Damjana.
1263. Papa Urban IV. izdaje novo pravilo, kojeg su svi samostani trebali prihvatiti.
1893. Podignute su kosti sv. Klare, nađeno je Pravilo zaključano u drvenoj kutiji.



Adrese novicijatâ

BOSANSKA FRANJEVAČKA PROVINCIJA SV. KRIŽA – SARAJEVO

NOVICIJAT GORICA
Gorička cesta bb,
BiH 80 101 LIVNO
Tel./fax: +387-34/201-390
e-mail: novicijat.bs@gmail.com
www.novicijat-bosnesrebrene.com
www.bosnasrebrena.ba

HERCEGOVAČKA FRANJEVAČKA PROVINCIJA UZNESENJA BLAŽENE DJEVICE MARIJE - MOSTAR

NOVICIJAT HUMAC
Trg Sv. Ante I
BiH - 88 320 LJUBUŠKI
tel./faks: +387-39/832-583
www.humac.ba
www.franjevci.info

HRVATSKA FRANJEVAČKA PROVINCIJA SV. ĆIRILA I METODA - ZAGREB

NOVICIJAT TRSAT
Frankopanski trg 12
HR-51 000 RIJEKA
tel: +385-51/452-900, 452-916
fax: 217-347
www.trsat-svetiste.com
www.ofm.hr

**HRVATSKA FRANJEVAČKA PROVINCIJA
PRESVETOG OTKUPITELJA - SPLIT**

NOVICIJAT VISOVAC
HR-22 324 DRINOVCI
tel: +385-22/775-731
fax: 775-732
www.visovac.hr
www.franjevci-split.hr

**HRVATSKA FRANJEVAČKA PROVINCIJA
SVETOG JERONIMA U DALMACIJI I ISTRI - ZADAR**

NOVICIJAT KOŠLJUN
HR-51 521 PUNAT
tel: +385-51/854-017
fax: 855-590
www.kosljun.hr
www.ofm-sv-jeronim.hr

**SLOVENSKA FRANJEVAČKA PROVINCIJA
SVETOG KRIŽA - LJUBLJANA**

NOVICIJAT SVETA GORA
Frančiškanski samostan
Sveta Gora 2
SLO – 5250 SOLKAN
tel: +386-5/330-40-20
fax: 3304-038
www.franciskani.rkc.si
www.svetagora.si

Program

I. DAN Asiz

- 05.30: polazak s Trsata za Asiz (doručak je pola sata prije); za vrijeme putovanja molitva Časoslova; ručak-sendvič; kratki odmor na odmaralištu iza Trsta "Duino nord" (oko 7.30 sati) i prihvat braće sa Svete Gore
- 07.40: jutarnja i služba čitanja
- 09.00: doručak, s pola sata odmora na odmaralištu CALSTORTA NORD (prije Venezije)
- 12.00: Gospin pozdrav, krunica i srednji čas
- 13.30: ručak, s pola sata odmora na odmaralištu TEVERE OVEST (poslije Cesene)
- 15.00: dolazak u Asiz; prvo se prijaviti s autobusom na CHECKPOINT (izvaditi kartu za autobus); smjestiti se kod sestara (samice za meštre i vozača, a za novake višekrevetne sobe)
- 16.00: razgledavanje svetišta **sv. Damjana**
- 17.00: sveta misa u crkvi sv. Damjana
- 19.00: večernja u Porcijunkuli (na talijanskom)
- 20.00: večera u kući boravka
- 21.00: večerje
- 22.00: noćni mir (ovu i svaku večer)

II. DAN Rivotorto; Rietska dolina

- 07.00: jutarnja i služba čitanja (poslije doručak u 07.30 sati)
- 08.00: polazak za Greccio; usputno razgledavanje svetišta **Rivotorto** (8.00-8.30 sati)
- 10.15: razgledavanje svetišta **Greccio**
- 11.00: sv. misa u Grecciu
- 12.15: odlazak u **Fonte Colombo** (po dolasku zajednički ručak u 12.30 sati – «lunch packet»). Gospin pozdrav i srednji čas u autobusu. Iz Fonte Colomba krenuti u 14.00 sati
- 14.30: razgledavanje svetišta **La Foresta** (razgovor s članom zajednice „Mondo X“). U 15.30 sati krenuti iz La Foreste
- 16.00: razgledavanje svetišta **Poggio Bustone** (povratak u Asiz u 16.40 sati!). Krunica u autobusu
- 19.00: večernja u **Porcijunkuli** (na talijanskom)
- 20.00: večera u kući
- 21.00: večerje

III. DAN Porziuncola; Carceri

- 07.15: doručak
- 08.00: jutarnja i služba čitanja u bazilici („Cappella s. Chiara“)
- 09.30: sveta misa u **Porcijunkuli** (poslije sv. mise osobna molitva i razgledavanje svetišta do 12.30 sati!)
- 12.45: srednji čas (u kući boravka)
- 13.00: ručak
- 15.30: posjet samotištu **Carceri**, kombijima krenuti u 15.15 sati! (osobni molitveni trenutak do 17.30 sati, zatim pješice do sv. Damjana na večernju molitvu u 19.00 sati; u 20.00 sati autobus nas uzima na parking „Porta Nuova“ iznad sv. Damjana.)
- 20.30: večera
- 21.15: večerje

IV. DAN
Sacro
Convento

- 07.00: juturnja i služba čitanja (poslije doručak u 07.30 sati), polazak od sestara u 08.20 sati. Autobus nas ostavlja na parkingu „San Pietro“ koji je ispod samostana „Sacro convento“
- 09.00: sveta misa u bazilici („La tomba di San Francesco“)
- 10.00: organizirano razgledavanje **svetišta sv. Franje** (poslije toga do 13.30 sati osobno razgledavanje: **Chiesa Nuova** - Franjina rodna kuća, **Santa Chiara** – bazilike sv. Klare, **San Rufino** – crkva/katedrala sv. Rufina, prvog asiškog mučenika, **Santa Maria Maggiore**, prvo biskupsko sjedište, biskupski dvor...). Autobus nas uzima na parkingu „Porta Nuova“ iznad sv. Damjana
- 14.00: ručak (srednji čas u kapelici u 13.50 sati)
- 14.30: slobodno vrijeme za kupovinu i šetnju
- 19.00: večernja u Porcijunkuli (na talijanskom)
- 20.00: večera
- 21.15: povečerje

V. DAN
La Verna

- 07.30: juturnja i služba čitanja (poslije doručak u 08.00 sati)
- 08.45: polazak za **La Vernu**, kronicu izmoliti u autobusu
- 10.30: smještaj i razgledanje **svetišta**
- 12.30: ručak (u samostanu)
- 15.00: srednji čas i procesija iz bazilike do kapelice stigmata
- 17.00: sv. misa (Cappella delle Stimmate)
- 19.00: večernja u bazilici (na talijanskom)
- 19.30: večera u samostanu na La Verni (poslije večere druženje); povečerje osobno izmoliti

VI. DAN
Padova

- 07.30: juturnja i služba čitanja (Cappella dell'Adorazione); poslije doručak u 08.00 sati u restoranu
- 08.45: polazak za Padovu (ručak u putu: «lunch packet») u putu pogledati film o sv. Franji
- 10.15: odmor od 15 minuta na odmorištu „Bevano est“ (poslije Cesene)
- 11.00: Gospin pozdrav, krunica i srednji čas
- 11.40: odmor od 20 minuta za ručak na odmorištu „Po est“ (prije Padove)
- 13.00: dolazak u **Padovu** i razgledavanje **bazilike sv. Ante** (do 14.30 sati)
- 15.00: sv. misa u **svetištu sv. Leopolda Mandića** u Padovi
- 16.00: polazak za Trsat
- 17.30: večernja molitva
- 18.00: odmor na odmaralištu prije Trsta “Duino sud” i oproštaj od braće sa Svete Gore
- 20.00: dolazak na Trsat (večera u 20.30 sati, a noćni mir u 22.00 sata) prenočište na Trsatu za novake Visovca, Livna i Humca (sutradan nakon doručka novaci se vraćaju u svoje novicijate!)

Sadržaj

Uvod	4
Francescane Missionarie di Maria	6
San Damiano	8
Rivotorto	15
Valle Reatina	17
Rieti	18
Greccio	20
Fonte Colombo	23
La Foresta	29
Poggio Bustone	32
Porziuncola	36
Carceri	41
Sacro Convento	44
Santa Chiara	50
San Rufino	52
Chiesa Nuova	54
La Verna	56
Padova - dom svetaca	64

Dodatak

Život sv. Franje	70
Život sv. Klare	72
Adrese novicijatâ	74
Program	76

Bilješke

